

MĀSĀS LIETUVA

Cr. 3,00

KAVA IR MAISTO PRODUKTAI

PERSIUNTIMAS PER **20-30** DIENŲ
Sąrašai nemokamai.

ALPA
(PAGALBA EUROPAI)

Igaliotinis WILLY SANDVOSS & FILHO
Rua Formosa 409 - 6 andar - Sala 61 - Tel. 3-5364
(1 minutė nuo pasto)
Koresp. Caixa Postal 3718

DVISAVAITINIS LIETUVIŠKOS MINTIES LAIKRAŠTIS

Revista Litwana

NOSSA LITUANIA

Diretor Proprietario Responsável:
DR. JOSÉ FERREIRA CARRATO

ADRESAS:

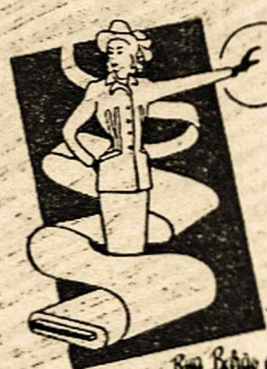
REDAKCIJA IR ADMINISTRACIJA:
RUA VENDA NOVA, 116 - VILA ZELINA
SÃO PAULO

KORESPONDENCIJAI:
CAIXA POSTAL 4118 - SÃO PAULO

KAINA: BRAZILIOJE: METAMS CR. \$ 75,00

PUSEI METU CR. \$ 38,00
KITUOSE KRASTUOSE: DOL. \$ 5
ATSKIRO NR. KAINA: CR. \$ 3,00

VYRŲ IR MOTERŲ RUBŲ SIUVYKLA

Atelier de Modas

ALEKSANDER BAGDONAS

Rua Bahia de Napoleão 275 - Edifício Consórcio - Sala 172 - Al. 4-7182

Siuvykla VILNIUS

SAVININKAS JUOZAS KARPAVICIUS

VYRU IR MOTERU DRABUZIAI
SPECIALUS PATARNAVIMAS
PRIEINAMOS KAINOS

AV. DUQUE DE CAXIAS, 237 - SÃO PAULO

ÓTICA FOTO CENTRAL Ltda.

AKINIAI IR FOTOGRAFINIAI APARATAI.
Negatyvų aiškinimas ir foto darbai mėgėjams

AV. SÃO JOÃO, 45 - TEL. 2-3211

VIENTELIAI ATSTOVAI
GARSIOJOVANDENS
LINDOYA

ALAUS VARYKLOS COLUMBIA S/A.

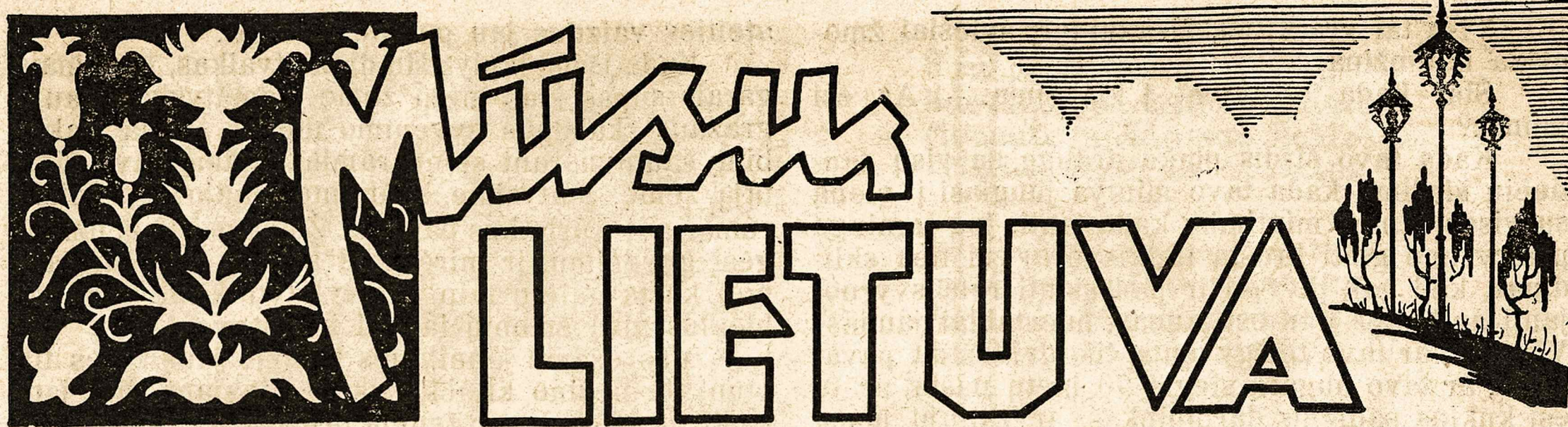
GAMINIŲ PLATINTOJAI

IRMÃOS CARRIERI

Lindoya vanduo yra senai žinomas gėrimas, kurio puikų veikimą į žmogaus sveikatą jau visi yra vienbalsiai pripažinę.
Pabandykite, įsitinkite ir visados naudokite!

RUA DINO BUENO, 795 a 835
TELEFONES: 51-4019 e 51-2223

Caixa Postal, 3967
SÃO PAULO

DVISAVAITINIS LIETUVIŠKOS MINTIES LAIKRAŠTIS

1948 (I m.)

São Paulo (Brasil) Geguzės 22 d. (Maio)

Nr. 11

Petras Babickas

JAUNOS DVASIOS KELIAIS

Ar esi jaunas? Ar tavo žvilgsnis drąsiai žiūri į bundančios dienos priekais? Ar tu tvirtai išrėžęs stovi žemėje audrams, viesulams siaučiant, ir ar tu pasiryžęs eiti prieš netikėtumų srovę? O gal tavo širdis sudrebės, jei šiandie išgirsi karo trimitą? O gal užsimerksi, pamatęs gaisru nušvitusią padangę? Ar lindėsi slėptuvėje, ar būsi vienas iš tų, kurie su šypsena ir kovos daina žygiuos žemės vieškeliu?

Štai klausimai, kuriuos šiandieną tau pateikia likimas.

Mes tariamės pažįstą žmones. Daug tūkstančių storų knygų nagrinėja žmogaus esmę: jo dievišką kūrybinę galią ir kruvinus plėšriųjų žvėrių instinktus. Ir tie tūkstančiai storų knygų dar labai mažai tepakėlė uždangą, slepiančią keistą žmogaus būdą...

Kas mes esame? Visi mes, kuriuos mokslas vadina "homo sapiens", kuriems iš visų gyvių rūšių teko laimė mąstyti, kalbėti, statyti, kurti civilizaciją ir kultūrą; žodžiu, tobulėti ir daryti gyvenimą šviesesnį.

O kaip pavadinsime tuos žmones, kurie lyg švyturiai jūroje savo toli pramatančiu protu, nežinančiu ribų pasiaukojimu, atidavė gyvybę mokslo reikalams, kartais visą gyvenimą tyrinėdami kokio nors mikrobo veikimą? Kas tie genijai, kurie drįso stoti prieš tamsią ir išgverusią, žemųjų instinktų apsuptą ir tamsybėje skendinčią nemokšų minią, ir bevelijo žūti, kad tik jų skelbiamoji mokslo ir tiesos idėja duotų vaisių? Ir kaip pavadinsime tuos, kurie apimti didybės minčių, ar asmens sumetimų, drįsta šimtus tūkstančių ar milijonus gyvybių blokti nuo vieno fronto į kitą ir tvarkyti pasaulį kardo ir patrankų veiksniais.

Du ryškiausi pasauliai atspindi žmogaus sie-loje ir daro žmogų tuo keistu mišiniu, kuriame jungiasi šviesiausios dieviškos miutys, įgalinančios žmogų siekti didžiausių tobulumo viršūnių, ir žemas aklujų tamsos demonų valios vykdymas, su-

teikias žmogui visų plėšrių žvėrių blogiausias ypatybes.

Iš amžių visų tautų seniausiuose padavimuose yra pastebėta tų dviejų galių kova: tai Šviesos ir Tamsos kova, tai kova Dienos ir Nakties, kava Orimuzdo ir Arimano, Dangaus ir Pragaro, Angelo ir Šėtono, Gėrio ir Pikto...

Buvo metų, kada, atrodo Piktas nugalėtas ir žmonija galės vėl eiti pažangos ir laimės keliu, bet, žiūrėk, subiūra vėl pasaulis, ir vėl tenka stovėti ties Rytojaus durimis nežinioje, kas tavęs ten laukia: -- plėšiko peilis ar bičiulio pagalba.

Jaunime, įsidėmėk! Mes patys rašome istoriją! Mes -- savo gyvenimu, savo valia, savo darbais! Ar manote knygose užrašomi tik Cezario, Vytauto Didžiojo, Napoleono ir kitų karo vadų ir valdovų vardai? Ne, istorija rašo ir apie kuklius spartiečius, kurių 300, Leonido vadovaujami, stoji prieš šimtą tūkstančių persų armiją; rašo ir apie jauną romėną karį Mucijų Scevolą, sudėginusį savo ranką, įrodyti, jog romėnai nebijo skausmo, rašo ir apie prancūzų kuklią kaimietę pie-menėlę Jonę Arkietę (Joanna d'Aarc), kuri aukščiausios minties įkvėpta pasiryžo vesti prancūzų armiją prieš nugalėti; rašo ir apie šveicarą Vilių Tellį, kurio ranka nesudrebėjo šaunant iš saidoko strėlę į obuolį ant sūnaus galvos ir kuris paslėpė po švarkų kitą strėlę, skirtą skriaudikui okupantui; rašo ir apie kilnią tarnaitę lietuvaitę, atidavusią savo gyvybę budeliams, bet išleidusią Vytautą Didįjį iš kalėjimo; rašo ir apie Lietuvos bernelį Praną Eimutį, drįsusį priešintis įtužusiam užpuoliku būriui ir apgynusiam Amerikos misiją Kaune; rašo apie tūkstančius pilkų niekuo, rodos, lig laiko nežymių žmonių, kurie lemtai valandai išmušus parodo didžiausio didvyriškumo pavyzdžius.

Neabejojame, kad istorija užrašys ir tuos kuklius Lietuvos ūkininkus, kurie pavojaus valandą palieka savo namus ir eina tėvynės ginti.

Visa tai yra kilnu, visa tai taip šviesiai žmoniška ir amžina.

Štai kada atsakome į klausimą: -- Ar esi jaunas?

Kada tavo širdis plaka drauge su visų tautiečių širdimi, kada tavo mintys jungiasi į vieną su visos tautos mintimis, kada jauti, jog ugningo pasiryžimo ginti kraštą ir laisvę tu esi tiek sklidinas, kad gali įkvėpti ir padrasinti retą svyruojantį ar bailį, — tu esi jaunas, nuostabiai jaunas! Vis tiek, ar tavo teisgyventa tik dvidešimt pavasarių, ar tavo nugara slegia 70 metų našta, ar tu esi kuklus padienis darbininkas, ar žaliųjų mūsų arimų bernas, ar aukštas ministerijos valdininkas!

Jaunystė, — tai ne mūsų kūno jaunumas. Ne! Tai dvasios galia, tai pasiryžimo stiprumas, tai mokėjimas aukotis ir aukoti, tai mokėjimas būti vienybėj su visais, taiėjimas su visa tauta deringumu žingsniu ten, kur šaukia gyvenamojo meto akimirka, tai pasiryžimas žūti, bet nevergauti, tai Pilėnų kunigaikščio Margio kelias, tai karžygės Gražinos kelias, tai mūsų didžiųjų atgimimo pranašų kelias, tai aušros kelias!

Jei mes jaučiamės esą lietuviai, jei norime jais būti, jei ryžtamės dėl tautos laimės ir laisvės aukoti visa, ką turime brangiausio, net gyvybę, — mes esame jauni! Mums dar visa ateitis. Ir jos

ateities vaizdus jau galime įžvelgti.

Kada išsisklaidys šių dienų tvaikas, kruvinais garais supas šiuo metu žemę, pamatysime naujo gražaus skaistaus gyvenimo dienas, kada pakabinę šautuvus ant sienų ramiai arsime savo gimtąją žemę, statysime, kūrįsime naujo gyvenimo rūmą, ant kurio bus parašas: Žmonės gimė, džiaugėsi gyvenimu, ir mirė, kad atėjusi gyventi jaunoji karta galėtų taip pat vykdyti kilnius taikos idealus visų žmonių laimei ir gerovei.

Mes esame jauni, mes būsime jauni! Nes tik jaunystė nežino kliūčių tikslo siekiant, tik jaunystė neabejodama žengia priekin, o mūsų kelias tik pirmyn ir pirmyn į naują, laisvą, šviesų, laimingą gyvenimą.

M. BANGPUTIS

Lietuvių Tauta Priešinasi

(KORESPONDENCIJA IŠ EUROPOS)

Buvo tokių, kurie manė, kad jeigu jau Sovietų Rusija kartą nuleido geležinę uždangą, atskyrusią mūsų Tėvų žemę nuo laisvojo pasaulio, tai anksčiau ar vėliau okupantas uždusins ir tylomis pasmaugs Lietuvą ir kitas Baltijos tautas. Gal ir buvo pagrindo taip juodai žvelgti į ateitį. Tačiau kartais laikai keičiasi greičiau, negu žmonės tai suspėja pamatyti. Šiandien, atydziau pasidairę, kas aplinkui dedasi ir pasiklausę balsų, ateinančių iš pavergtosios Tėvų žemės, jau galime nebe taip juodai pasitikti ateitį. Visi matome, kad laisvas demokratinis pasaulis pradėjo tinkamai suprasti bolševizmo pavojų ir ne juokais ruošia atremti jo grėsmę. Iš Tėvynės gi girdime, kad lietuvių tauta nors pati viena palikta savo likimui, ko atkakliausiai priešinasi okupantui ir yra pasirįžusi žūt būt išlaikyti savo gyvybę, kol nauja laisvės aušra jai vėl prašvis.

PASIPRIEŠINIMO SAJŪDŽIAI

Skausmo, baisybės ir vargo būta mūsų Tėvų žemėje tiek, kad gal tik ateities rašytojai te-

sugebės vaizdžiai atpasakoti mūsų palikuonims. Mums gi daugeliui žadą užima vien prisiminimai išgyventų dienų, jog kurčiamam ir sočiam pasauliui dažnai nei kalbėti nebesinori. Bet mes kiekvienas turime ramią sąžinę ir su garbės jausmu širdyje galime visiems pasakyti: — nedaug Europoje buvo tokių tautų, kurios taip atkakliai prišinosi visiems okupantams, kurios bliviai ir su pasitikėjimu žiūrėjo į ateitį ir kurios taip ištikimai nepasidavė netik pavergėjų gundymams, bet ir jų vartojamai pačiai žiauriausiai prievartai.

Jau 1940 m. rudenį slaptomis susitvėrė dvi organizacijos — Lietuvių Aktivistų Frontas ir Laisvės Kovotojų Sąjunga, kurios paruošė tautą milžiniškam sukilimui prieš okupantą. Kilus vokiečių-rusų karui buvo parašytas naujas testamentas: tik kovoje įgysį savo laisvę ir apginsį teisę būti laisvu žmogum.

Kai Hitlerio naciai įvedė lygiai tokią pat okupaciją kaip rusai, lietuvių tauta nenuleido rankų ir nei negalvojo pasiduoti jų užmačioms. Plačiausią priešinimosi veiklą išvystė Laisvės Kovotojų Sąjunga, Lietuvių Frontas

o prie jų prisidėjo ir buvusios politinės partijos pradedant pačiomis dešiniausiomis, baigiant kairiausiomis. Šis pasipriešinimas nebuvo pigus. Jis turėjo daug aukų, daug nuostolių, bet turbūt dar daugiau pelno, Jis neleido rudajam okupantui ūkiškai galutinai išplėsti kraštą išsaugoję tūkstančius darbininkų nuo deportacijos į Vokietiją, jis parūpino nemaža ginklų būsimums laisvės kovoms, o svarbiausia — jis išlaikė tautos pasitikėjimą savimi, kad anksčiau ar vėliau išsikovosime laisvę.

NAUJA OKUPACIJA IR NAUJOS KOVOS

Bet tiems troškimams dar nebuvo lemta greit išsipildyti, kaip daugelis tikėjosi, gniužtant krauju persirijusiai Hitlerio imperijai Kai paaiškėjo, kad to meto amerikiečių ir anglų politikai beveik vien dėl «gražių demokratiškų Stalino akių» šaltų šalčiausiai pardavė Baltijos valstybes ir daugelį kitų Rusijos imperializmo replėms ir bolševizmo terorui, kiekvienas įsitikino, jog vietoje išsilaisvinimo dar sykį ateis dar žiauresnės priespaudos dienos.

Daug tūkstančių lietuvių ir visa priešnacinio pasipriešinimo vadovybė vokiečių buvo ištremti arba atskirai pabėgo į Vokie-

(perkelta į 11 pusl.)

Lietuvos partizanų DAINA

Palinko liepa šalia kelio,
Pravirko motina sena:
-Sūnel, tėvyne tave šaukia
Ir vėl laisva bus Lietuva.

O kai aš toli iškeliausiu,
Nuo tėviškės savo brangios
Neliūsk, mergaite, viena likus,
Aš vėl sugrįšiu atgalios.

Čia patalpintos dainos dabar slaptai dainuojamos Lietuvoje. BDPS biuletėnis skelbdamas šias sunkiai prasiskverbusias dainas kviečia lietuvius muzikus parašyti jems muziką. Kad gaida ir nebūtu tokia kaip Lietuvoje, bet mintis liks ta pati.

O jei aš žūsiu už tėvyne,
Nuo budelių kulkos aštrios,
Mergaite, mirdamas kartosiu
-Myliu tave, aš visados.

Pavasaris laukais jau eina,
Lakstutė čiulba vakarais
Papuošk, brangioji mano kapą
Baltais akacijų žiedais.

Štai dunda žemė vakaruose
Ir aušta rytas pro rūkus,
Tik gaila, kad žalių jaunystei
Man kapas papuostas nebus

Gal kaulai kur supus prie miesto
Ir kapo pėdsakų neliks
Man tik viena mintis belieka:
Kad neužmirštu, praeties.

Atradus kapą apšodinki
Baltais jurginiais prie galvos,
Kurie sakys, kad čionai ilsis
Jaunas karžygis Lietuvos.
Lietuva, 1946.

Rauda rudens vėjai...

Rauda rudes vėjai, verkia už langų,
Tolima Sibire ilgu, neramu,
Skrustu nuriedėjo ašara viena,
O širdis vaitoja laimės alkana.

Pabundi iš miego, praveri akis,
Aidi sargo žingsniai, raktų skambėsysis.
Niekas, vai, nežino, kiek tu čia kenti,
Kiek naktų nemiegi, kaip dalia sunki!

Lyg pakastas žiedas rudens šalnų
Ilgisi jaunystė laisvės ir dainų.
Lyg tyli paguoda atskrenda malda
Ir gaivina širdį alpstančią tada.

Oi motule mano, motina sena,
Neraudok prie vartų, ašarų gana,
Dar prabėgs pro šalį daug dienų, oi daug,
Aš visvien sugrįšiu — tu tikėk ir lauk!

Kas, kad man paskirta tremtinio dalis,
Sibiras, Uralas, tolima šalis,
Aš sugrįšiu laisvėn tėviškės keliu
Ir tave myluošu, taip karštai tikiu!

Dievas neapleidžia smilgos, vabalų.
Nei benamio paukščio, ištikto audrų.
Neapleis ir mūsų tėviškės mažos,
Nes už josios laisvę sūnūs jos kovos!

LAZDYNŲ PELĖDA

Rasit, dar ne mirtis... bet taip sau pasarga. Pažadys, pažudys, ir pereis, kai nebuvisi... Taip dažnai atsitinka. Ir metai tenka žmogui išgulėti, tačiau jei nesti žadėta, tai ir atsigauna...

Taip pamąstęs, Martynas pakėlė galvą nuo priegalvio ir, alkūne parėmęs, ėmė žiūrėti pro langą į lauką.

Aušo... Saulėtekis baltavo, paskui ėmė gelsvėti, pagaliau skaisčiai paraudo, ir iš užgirio išlindo didelė raudona saulė. Nuo žemės pakilęs rūkas, aukštyn skleidė... Visa gamta budo iš poilsio. Prsidėjo darbo diena, taip brangi ūkininkui.

Senis Martynas gerai žinojo šiokios dienos vertę; mylėjo jis tą ūkio darbą karštuose saulės spinduliuose, šienapiūtė pakvipusiam ore.

— Rasit, dar ne mirtis!... — balsu atkartoj. — Kodėl gi jau būtinai ateitų mirtis?

Ranka pamojo ir, žiovaudamas, išsitiesė lovoje, kaip žmogus, ne visai tepasilsėjęs,

Įdūrė jam širdį vienos kūmos žodžiai, vakarykščiai ištarti, kada, išvažiavus kunigui, buvo moterys suėjusios ligonies aplankyti.

— Senas jis vargšas, jau labai senas, — kalbėjo boba, žiūrėdama jam į akis ir galvą linguodama.

— Et... Ką gi boba kalbėtų!... Reikia kas nors prasimanyti. Argi tikrai jau taip senas?

Martynui visai neilgu buvo gyventi: diena iš dienos prie darbo, neturėjo laiko skaityti metų.

Norėdamas įsitikinti, susimąstė praeitimi.

— Oje! juk aš atmenu senio pono krikštiną... Žmonės kalba, kad jis senatve miręs... Suvaikysi žmonių kalbą: užėjo liga ir numirė.

— Argi jau taip senai būta? atsimenu, kaip šiandien: ponams vartus atkeldavau; ponai gi sidabrinus mėtė. Daugiau, ant savo buto stogo pasilipęs, žiūrėjau, kaip tas ugnis aukštyn leido. Muzika kad drožė, tai drožė, net žemė linko! — meiliai nusišypsojo senelis.

— Visa tai senai buvo... Pats vyskupas krikštijo... Kur tau nesenai! — atsiduso senis...

— Štai tą skroblą tais metais įdiegė. Sako skroblas ilgai auga, o mat, koks tvirtas medis!... Vėl ta Magdė, kuri dabar, bažnyčion eidama, vos bepavelka kojas, tuomet mažutėlė buvo, aš gi pirmas šokėjas buvau sodžiuje ir visus darbus mokėjau!

Visi tie atsiminimai įtikino Martyną, kad jo iš tiesų jau seno esamo. Atsiduso ir rūpestigai pasikasė pakaušį.

— Pati darbmetė, pati šienapiūtė! — šnibzdėjo senis, liūdnai kinkuodamas savo žilą galvą, — Pati šienapiūtė!... o čia sugaištis: grabas dirbti,

laidoti... Trejetas dienų žaislas išeis, o dabar viena valanda atstoja rudens dieną. Tokiuo laiku tegali mirti tinginys, neišmanėlis, ar didikas ponas!...

— Kad taip galėčiau nors iki rudens nutęsti; tada ir laiko daugiau ir su kapeika lengviau būtų, o be kapeikos ir mirti yra sunku... Rasit, per Švenčiausios Motinos užtarymą iki rudens priteščiau!...

Šitai minčiai į galvą atėjus, senis atsigręžė į Nepaliaujančios Pagalbos paveikslėlį ir ilgai ilgai, akis pakėles, veizdėjo į jį, tyliai šnibzdėdamas malda, ar apžadus darydamas.

Tuo tarpu saulės spindulys krito pro pažaliavusį nuo senybės langelį ir, tarytum, nustebes, pažvelgė stačiai į Martyno akis.

— Kelk, tinginy, prie darbo! — tartum sakyte sakė šviesusis dangaus pasiuntinys.

Kažin kas atgijo senio ūkininko krūtinėje: Martynas persižegnojo ir šypsodamas, tarė;

— Kodėl gi aš būtinai turėčiau mirti?... Senas esmu, tai nėra ko nė kalbėti... Tiek metų pragyvenau, iki rudens pritešiu. Ligai nereikia pasiduoti, o Viešpačiui Dievui, tur būt nėra jau taip reikalingas toks senas muzikėlis: ar ten geresnių nėra?... Kur dings nebuvę! Yra kunigų, vyskupų ir ponų. Kas manęs taip pasigęstų!... Rasit, gi iš eilės patekau ir Dievas pasiuntė mirtį manęs paieškoti... tada... Bet Švenčiausiajai Motinai padedant, gal pavyks atsiprašyti.

Pažadėjau žvakėms vaško, tai ir pasigailės manęs!...

Drąsindamos, atsisėdo lovoje ir sušuko:

— Tamošiau! Tamošiau!

Tan žodin iš lovos, stovinčios antrajame pasienyje, pašoko jaunas vaikinys, ir kumščia trindamas užmiegotas akis, paklausė:

— Ko, tetuli?

— Saulė patekėjo, metas į darbą... Pabudink Joną ir Marcelę... skubinkitės į šieną. Saulužė šį ryt nėguriai tekėjo, rūkas aukštyn pakilo, gali būti lietaus, šienas gi paskleistas.

— O kaip tamsta, tetuli, vienas liksi? — paklausė sūnus.

— Aš, žinoma, negaliu darbo dirbti, taigi žygį apeisiu, galvijus ganyklon išginsiu ir pusryčių išvirsiu.

— Tai, mat, tetulio visai pagerėta...

— Švenčiausios Motinos pagalba pritrauksiu iki rudens. Pažadėjau jai žvakėms vaško, tai ir priteš..

* * *

Plaka dalges pievose... Nepakenčiama tvanka slopinte slopina, žolė ir medžiai alpsta, liūdnai pavytusius lapus nuleidę, o saulė degina ir degina...

Numylėtieji Lietuvos laukeliai

Tik žmonės kruta, prakaitą braukdami, darbuojasi, skuba, nes nuo vakarų kyla didelis juodas debesys.

Senis, pasikėlęs vienas, išleido galvijus į apluką ir, sugrižęs į vidų, ėmė kurti ugnelę. Nustebo kad jo pirštai užtirpę, nė šakalių dorai nebenuituri; paskui nei šiaip, nei tai jam pasidarė: slopu, akys aptemo...

— Persimiegojau... akys užrūko, — sako.

Mėgina trinti, bet nieko negelbsti. Ore plaštakės laksto; Martynas jas blaško, bet jų vis daugyn ir daugyn prisklydo... Tokių plaštakių jis dar nebuvo matęs. Nėdrysta ir blaškyti; atsirėmė į krosnį, stebisi ir stebisi...

Šiaip taip susikūrė ugnį; verda, maišo ir druskos deda. Blogiausiai yra su tomis bulvėmis: skuta senis ir skuta: luoba, tartum, prikepusi, niekaip negalima nuskusti...

— Atleis... nė ponai, ką darysi... Nebe pirmą sykį verdu, tokių bulvių dar nebuvo užtikęs.

Sumetė pusiautiškai nuskustas bulves...

Ugnis gesta, bet senelis nebepagalai pakurstyti: pamėgino ir rankas nuleido.

— Išvirė!.. Kur dings neišvirė; ar čia kaulai? — džiugina save senis ir į lovą žiūri. O! ta lova! šiandien ji senį vilioja Tačiau Martynas jos bijo... Mat, liga nori paimti viršų... — Reikia stiprintis! — nutarė ir, išėjęs pro duris, atsisėdo ant slenksčio.

Saulė kepino: žolės ir medžiai vyto nuo kaitros, bet Martyno negalėjo sušildyti. Gaubėsi savo ilgais kailiniais: kaip šalta, taip šalta.

Kieme liepos šakose kažin kas suplustėjo, ir sučirškė: lys, lys! lys, lys, lys!

Senis gerai žino, kad tas pranas nemeluoja. Apsidairė — tikrai dangus niukiasi... niukiasi ne vienai dienai! Spėriai nuo slenksčio atsikėlė, našiai, tartum kas dešimtį metų jam atėmė.

— Dievo valia! Vasarėjui pravertės lietus,

kad tik nepersmarkus būtų, -- murmėjo, eidamas į trobą.

Nuo likimo neišbėgsi... Tur būt, jau man lemta namo važiuoti. Važiuosiu... Ačiū Dievui, žemelę yra kas dirbęs: vaikus paauginau... Savo atlikau, galiu pasišalinti. Dabar kam aš čia esmu?... Duonai gadinti?... Dievas žinos, ką daras! Atsiduso, pažiūrėjo į dangų: -- lys... ir tai ne vienai dienai!

Tai murmėdamas senis pasitaisė lovą; paskui, kryžių nuo lango paėmęs, galvose pastatė ant stalelio ir pats atsigulė į lovą, kaip žmogus, labai nusidirbęs, turįs ant galo pasilsėti.

Netrukus, dangus juodais debesiais apsiniauškė, smarkus vėjas sukaukė. Nuo purtinamųjų medžių krito žemėn nutrauktos graudžios metūgės ir vaisių užmazgos. Dideli smarkūs lietaus lašai sudūzgeno į buto langelius ir tankūs žaibai nušvietė tamsaus surūkusio buto vidų.

Pradėjus lyti, Martyno jaunuomenė subėgo į vidų, purtindamos nuo savęs vandenį. Senis klausinėjo, kiek kame dar nesugrėbto šieno pasilikę, kur ir kiek sukrovę kūgių.

-- Visas šienas kūgiuose, tetuli, -- atsakė vaikas. -- Stengėmės, kaip imanydami. Šie mėtai Dievo dovanos yra, pradėgiai neišmušami -- nėra ko nei grėbti: tik nešk ir nešk -- kirtimai nuo vietos...

-- Na, vaikai! dabar valgykite... Kaip mokėjau, taip išviriau. Pirštai kažin ko sustingę. Valgykite!.. Kad ir lyja, paskui darbe prasime. Išv...

-- O ką, tetuli?..

-- Valgykite dabar: dviejų darbų neventa vienu žygiu dirbti. Pavalgykite, tuomet pakalbėsimė.

Tėvo žodžių papratę buvo čia klausyti, tai gi Marcelė pripylė bulbienės dubenį, ir visi trys susėdo į stalą.

-- Tetuli! tamsta nesėdi?

-- Jau esmu pavalgęs. Valgykite, valgykite... nepaisykite manęs.

Žvilgterėję į kits kitą, vaikai siekė šaukštais į bliūdą, bet nenašiai. Nekalbėjo nieko; tik kartas nuo karto dairėsi į lovą: visi kažin ką jautė, nors nė vienas neprasitarė. Marcelė plačiomis akimis žiūrėjo į dubenį, tartum, pirmą sykį jį pamačiusi, o sriuba nenorėjo per gerklę pereiti. Ant galo, iš plačiai pravertų akių nukrito dvi dideli, ilgai laikyti, ašari, ir mergina, šaukštą padėjusi, persižegnojo ir į tamsų kampa įsmuko.

Senis gulėjo ramiai, net vaikai manė jį miegant. Troboje buvo visai ramu, tik lauke audra šėlo ir medžio šakos barškino į buto langelį, tartum, kas įeiti norėdamas.

-- Ko geidi, tetuli? -- paklausė vyriausiasis sūnus, keldamos nuo stalo, vos paragavęs viralo.

-- Pavalgėte... Gerai, -- tarė senis. -- Dabar... iš daržinės atsineškite lentų. sukalkite tėvui namelius...

Tas įsakymas buvo netikėtas. Vaikai nuliūdo, stovėjo, akis nuleidę. Po valandos nedrąsiai prakalbo:

-- Juk tetulis pagerėjai, Rasit, Dievas duos... pastiprėsi.

-- Ką čia niekus ir kalbėti, -- atsakė senis. -- Visam kam pasaulyje galas ateina... Taip ir žmogui: baigiasi žibalas -- lempa turi gesti, baigias viekai -- turi žmogus mirti. Nenusiminkite... žmogaus dvasia nemiršta. Laikui atėjus, susieisime... Aš atlikau man pavestą darbą; dabar jums jį pavedu... Eisiu namo ramus. Žinau... jūs nepaleisite žemelės... Atėjo laikas, reikia namo vykti... Tenai namai -- čionai tik vaisės. Imkitės, vaikinai, darbo, o tu, Marcele, apsiruoš, iškaišyk buto palubius ir lauk svečio pas mane ateinant. Jis

eina... nebetoli, galanda dalgę: šiaip taip, šiaip taip... ir eina... Apsivalyk, išleisk senąjį tėvą padoriai. Jūs, vaikai, eikite lentų, nėr ko tęsti. Lyja... didelio gaisčio nebus; šiandien padarysite grabą, rytoj į Sarkų varpinę nuvešite, rasit, ir švęstoje žemelėje palaidosite... ir galas... kaip būčiau nebuves... Pasiimk vyrus, Tamošiau. Išimkita su Jonu iš manęs mastą; nepasiaurinkite ir nepatrumpinkite tėvui namelių, kad nusidirbęs laisvai galėčiau pasiilsėti, ligi arkangelo trimitas neprikels iš kapų, kviesdamas mirusius ir gyvuosius į Juozapato pakalnes.

Nebuvo ko nė mėginti senio perkalbėti: vaikai priprato, kad tėvas nekalba du kartu: pasako, kaip kirviu nukerta.

Po valandos viduryje aslos abu sūnu rengė tėvui paskutinį gultą, o Marcelė šluotražiu trynė stalą, staktas ir suolus, iš širdies stengė kuo gražiausiai išleisti tetulį. Martynas ramiai gulėjo, džiaugėsi lentų dailumu; tai primerkęs akis, svaajo apie savo kelionę.

Lig švintant grabas buvo padarytas, troba išvalyta, ir vaikai visi trys liūdnam stovėjo prie tėvo lovos. Jis žvilgterėjo į saulėtekį.

-- Na... jau nebeišvysiu sauluzės... Paduokite kryželį.

Paėmė, pakučiaavo ir, peržegnojęs vaikus, ėmė iš lengvo gesti, kaip išdegusi lempa.

Dar dvejetą kartų atsiduso, dar į vaikus žvilgterėjo, į saulėtekį, ir tapo visai ramus... nejučiomis užmigo.

Saulės spindulys, kaip pirma, taip ir šį rytą, įpuolęs pro langelį, krito ant miegančio veido; nebepažadino senelio į darbą.

Senelio sodiečio veidas buvo ramus, pilnas vilties, iš stipraus artojo tikėjimo pasemtos.

Izraėlio valstybė

Gegužės 14 d. Palestinoje Talaviv mieste buvo iškilmingai paskelbta Izraėlio respublikos nepriklausomybė. Beveik du tūkstančius metų žydai laukė šitos iškilmingos jų tautai valandos, kuri buvo atšvęsta viso pasaulio žydų. Nepriklausomybės paskelbimo akte sakoma, kad dar 1897 metais pirmasis sionistų kongresas reikalavo teisės įkurti žydų valstybę. 1917 metais Balfūro deklaracija ir vėliau Tautų Sąjunga pripažino šį reikalavimą teisėtu. Bet tik šiais metais žydų valstybės įkūrimas buvo įvykdytas praktiškai.

Visame pasaulyje žydų tauta yra pažystama kaip prekybininkų ir kapitalistų tauta. Labai ir labai mažytis nuošimtis žydų dirba. Taip buvo Lietuvoje, taip yra ir visose kitose valstybėse. Neturėdami savo valstybės ir net kai kur persekiojami, žydai sugebėjo paimti kapitalą į savo rankas ir nematomai dažnai turi įtakos valstybių aparatuose. Šitokią žydų tautos pamėgimą valdyti bet koku būdu, dalinai išauklėjo jų gilus tautinis susipratimas, vienybė ir daugiausia jų religiniai dėsniai, kurie žydą stato aukščiau už kitas tautas ir skatina jį siekti vadovavimo. Tačiau ypatingai paskutinysis karas, kurio metu priskaitoma milijonai žuvusių žydų, parodė, savos valstybės reikalingumą. Kova pasibaigė žydų laimėjimu, bet nevisiškai tvirtu.

Dabar nepriklausomybės paskelbimo dieną virš Telavivo skraidė žydų lėktuvai, saugodami

miestą nuo priešo oro pajėgų puolimo. Iki šiol tik partizaninio pobūdžio kovos tarp žydų ir arabų išsivystė į visai normalų karą. Visos arabų valstybės paskelbė karą, o jų vadai pažadėjo pradėti ofenzyvą, kai tik anglai pasitrauks iš Palestinos. Anglai Gegužės 15 d. pasitraukė. Į Palestiną įsiveržė arabai, kurių kariuomenės oficialiai priskaitoma: Egiptas — 35.000, Irakas — 25.000 Transjordanija — 25.000, Sirija -- 10.000, Palestina -- 10.000 Libanas -- 5.500, Arabija -- 5.000.

Arabų tvirtinimu Palestina priklauso arabams ir sunku čia ką tikresnio pasakyti, nes ir gyventojų skaičius nedaug kalba žydų naudai. Izraelio respublikoje gyvena arabų -- 397.000 žydų -- 538.000. Jeruzalėje gyvena arabų -- 105.000, o žydų -- 100.000.

Nors kova vyksta dėl nedidelio žemės kampeio ir neskaitlingo gyventojų skaičiaus, tačiau viso pasaulio susidomėjimas Izraėlio respublikos likimu yra labai didelis, nes žydų įtaka pasaulio politikoje nemaža.

Žydų kreipimasis į 58 pasaulio valstybes rado atbalsį ir naują respubliką tuojau pripažino Jungt. Amerikos Valstybės, Kanada, Švedija, Lenkija, Sovietų Rusija ir kitos valstybės.

Labai įsidėmėtinas buvo Izraėlio valstybės laikinosios vyriausybės laikymasis komunistų atžvilgiu. Nepriklausomybės akto metu buvo perskaityta naujos vyriausybės vardai, kurių kiekvienas buvo palydėtas plojimais. Tik perskaičius komunistų partijos vado vardą visi tylėjo. Taip pat ministeris piamininkas Ben Gurion nepaspau-

Dviejų ŽVAIGŽDŽIŲ KARAS

BALTOJI ŽVAIGŽDĖ PRIEŠ RAUDONĄJĄ

Amerikos Jungt. Valst. (USA) generolas George C. Kenney š. m. gegužės 7 d. pasakė kalbą, kurioje dabartinę taiką pavadino «paviršutiniškomis ginklų paliaubomis». Dabar klausimas jau esąs paprastas ir tiesus: kada komunistų gauja pradės savo «Operaciją prieš Ameriką»? Gen. G. C. Kenney į tai atsakė: «tada, kada jie manys galėsią laimėti».

Kuo Amerika tą puolimą atrems? — Oro Pajėgomis (Air Force — USA aviacija), bombų ištekliais didesniais negu kur nors kitur pasaulyje ir lėktuvais, kurie jas nuneš į priešą.

Kas atsitiktų rusams pradėjus «Operaciją prieš Ameriką»? Pirmaisiais mėnesiais Oro Pajėgos turėtų pakelti visą karo našą. Bent pradžioje USA turi maža ką prieš pastatyti į kovą, jei neskaitytume jos Oro Pajėgų. Prieš 208 rusų ir 75 satelitų divizijas, amerikiečių, anglų ir prancūzų kariuomenės Europoje negalėtų nieko daugiau padaryti, kaip tik pasipriešinti ir pabėgti. Nors gausiai bet nejudriai Raudonajai Armijai pasiekti Lamanšo uostus reikės dviejų ar net trijų mėnesių. Teoriškai galvojant Vakarai tegalėsią sulaukyti raudonuosius tik Prancūzijos pietuose ar prie Pirenėjų kalnų, bet gali atsitikti, kad kūjis ir piautavas nuriedės net iki Gibraltaro ir Persijos įlankos. Tolimuosiuose Rytuose atsitiktų tas pat — po trijų mėnesių Raudonoji Armija atsidurtų prie Geltonosios upės Kinijoje.

Į RAUDONĄJĄ LIZDĄ. Kiekvienu atveju, Amerikos aviacija ir karo strategai rengia bazes aplink visas Rusijos sienas. Generalinio Štabo Vadai jungtiniuose posėdžiuose jau nutarė, kur tos bazės būsiančios išdėstytos, ir nors tai dar tebelaikoma paslapyje, bet jau dabar galima spėlioti, kad jų bus šiaurinėje Afrikoje, Japonijoje, Anglijoje ir Islandijoje.

Priėję Lamanšo uostus rusai daužys Angliją raketinėmis bombomis kurių jie dabar turi daug

dė jam rankos, kaip kitiems savo vyriausybės nariams. Tuo buvo parodyta, kad komunistai yra kiekvienos laisvos valstybės priešai.

Lietuvių tauta, kuri taip pat trokšta iškovoti savo valstybės nepriklausomybę, žydų tautos garbės dieną sutinka su linkėjimais, nors žydai 1940 metais nemažai prisidėjo prie Lietuvos pavergimo. Gal jie dabar savo krauju atpirkdami savo žemės nepriklausomybę išmoks gerbti ir kitų tautų laisvės troškimus.

prisigaminę, dargi pagerintų su vokiečių specialistų pagalba. Galimas daiktas, kad Anglija dėl to gali būti sunkiai panaudojama kaip Amerikos aviacijos bazė. Tuo pat metu Amerikos aviacija griaus ir ardys gyvenimą Rusijoje.

Amerikos Kongresas jau nubalsavo ir paskyrė reikalingus pinigus 70-čiai naujų aviacijos grupių statybai, būdami įsitikinę, kad USA turi du ginklų pasitikti Rusijos ginkluotų žmonių milijonus: (1) Strateginę Oro Komandą,

ir (2) atominę bombą.

Strateginė Oro Komanda šį kartą nebesiųstų į Rusiją tūkstančius lėktuvų, kaip taip būdavo daroma praėjusiame kare. Tokie skridimai būtų USA-i per daug nuostolingi, kadangi dar neturima virš-tolimojo skridimo kovos lėktuvų, kurie apgintų savo bombonešius nuo rusų naikintojų už 5000 kilometrų. Bet gausiųjų antskridžių ir nebereikėsia. Lėktuvai skrisia iš Anglijos labai mažomis grupėmis — gal būti, po du ar po tris, virš 11 kilometrų aukščio, taikydami nepastebėti pasiekti Maskvą, Leningradą, Charkovą ir Odesą.

Nors rusai daug savo pramonės yra nukėlę už Uralo, bet jos didžiama vis dar tebėra Europos Rusijoje; ypatingai čia dar likosi lėktuvų, raketų ir tankų fabrikai. Manoma, kad 40% visos lėktuvų pramonės sutelkta aplink Maskvą.

USA SAUGUMAS; VILTIS LAIMĖTI. Amerika neturi šiandien pakankamai lėktuvų Raudon. Armijos slinkčiai į Vakarus sulaukyti. Esamųjų 55-ių grupių vargu ar užtektų iki sekančiosios 70 grupių bus pastatytos.

Tos naujosios 70 grupių susidėsiančios iš 12.400 veikiančių ir 8.100 atsarginių lėktuvų.

Dabartinės USA 55 oro grupės susideda iš lėktuvų, kurie laimėjo pereitąjį karą, bet jos keičiamos ir greitai papildomos naujais geresniais ir greitesniais lėktuvais. Jų tarpe yra šešios grupės su stumties varykliais ir kitos šešios propelelinės naujų lėktuvų grupės. Dvi grupės laikomos užjūriuose. Sunkiųjų bombonešių grupės susideda iš taip vadinamųjų «skaidrančiųjų tvirtovių» ir «virš-tvirtovių», kurių naujosios 50% greitesnės už senąsias. Prieš stumties motorų lėktuvų naikintojus būsiančios siunčiamos grupės greitųjų stumties varykliais bomberių.

Oro Pajėgų gerbėjai ir šalininkai tikisi, kad išdaužius Europos Rusijos miestus Raudonajai Armijai būsias sulaužytas nugarkaulis. Jie galvoja, kad modernišką karą galinti vesti tik tauta turinti didelę pramonę, o Rusijos pramonę «suatomizavus» Raudonoji Armija tapsianti bejėgė.

Tačiau Amerikos strategija nesiremia lengvos pergalės viltimis ir Rusijos pažeidžiamumu. Jie laiko tolimojo skridimo bombardavimus tik oro karo pirmuoju aktu. Antrasis ir lemiantysis etapas ateisias tik tada, kai Armija, Laivynas ir Oro Pajėgos visomis kovos priemonėmis pradės suderintą puolimą nuo visų Rusijos sienų. USA nemananti stumti į Europą masinių armijų kad kovotų vyras prieš vyrą. Juk Napoleono ir Hit-

(perkelta į 14 pusl.)

Mūsų ŠIRDIS

Nesirūpink per daug savo širdimi, mielas skaitytojai, kaip tai daro daugelis sveikų žmonių. Atvirksčiai, džiaukis, kad gamta tave apdovanojo tokiu švelniu, bet kartu stipriausiu ir nuotabiliausiu mechanizmu, kuris turi tokią išvermę ir kantrybę. Taip, džiaukis ir pasistenk suprasti, kaip ji darbuojasi, nes juo geriau tu ją pažįsti, tuo geriau ji veiks.

Pradėk paprašydamas gydytojo paskolinti klausytuvą ir paklausk, kaip plaka tavo širdis. Šito nuolatinio tvirto piakimo ritme tu pajusi gyvybę ir to nuostabaus gamtos siurblio veiklą, kuris priverčia kraują tekėti gyslomis lyg vamzdžiais. Payadinsime širdį siurbliu nes kalbant mechanikų kalba, tai ir yra siurblys, kuris spaudžia kraują, nesiojantį po dideli cirkuliacijos tinklą deguonį, maistingas dalis ir liekanas. Jeigu šis siurblys bent kuriam laikui sustotų, tai ir kraujo srovė nebevaikščiūtų kūne nebepripildydama kūno deguonių nuo ko jis tuojau turėtų žūti.

Širdies pagalba 5 ar 6 litrai kraujo, kuris yra žmogaus kūne, apkeliauja jį ir grįžta mažiau kaip per vieną minutę. Per 24 valandas širdis priima ir išsiunčia 10.000 litrų kraujo. Per šį laiką panaudota energija galima būtų 70 kg. svorio pakelti į aukščiausią pasaulio pastatą Empire State Building New Yorke. Per 70 metų širdis išmuša 2 bilijonus su puse kartų. Tai jau gazdinantis skaičius. Ir šitai ji atlieka be sustojimo, poilsio bei pataisymo...

Tikrumoje širdis yra muskulas. Ir nėra tokio muskulo, kuris galėtų dirbti be poilsio. Tai ir širdies poilsį sudaro tarpas tarp vieno mušimo iki kito. Ir šitokio menko poilsio širdžiai užtenka. Apskaičiuojama, kad normaliai širdis ilsisi du kartus negu dirba. Be to širdis yra aprūpinta maisto priedu, kuris ateina per specialų tinklą esantį prie širdies. Ji pati sveria tik 1/200 dalį viso organizmo, o savo reikalams sunaudoja apie 1/20 viso kraujo. Reiškia ji sunaudoja 10 kartų daugiau kraujo negu kitos kūno dalys.

Mūsų širdis yra sugniaužto kumščio didumo ir yra įsupta į tvirtą apvalkalą, kuris ją apsaugo. Su kūnu ji yra sujungta tik kanalais. Šis mažas organas yra perskirtas muskulo siena per kurią nepereina kraujas. Kiekviena širdies pusė sudaro atskirą, nepriklausomą siurbli. Kiekvienas siurblys turi dvi angas, kurių apatinė išstumia kraują į arterijas cirkuliuoti, o viršutinė priima kraują į širdį. Širdies muskulai taip specialiai sudaryti, kad gali susitraukti ir išsiplėsti piimdami arba išstumdami kraują, kaip pav. grežiamas drabužis vandenį.

Kodėl muša širdis?

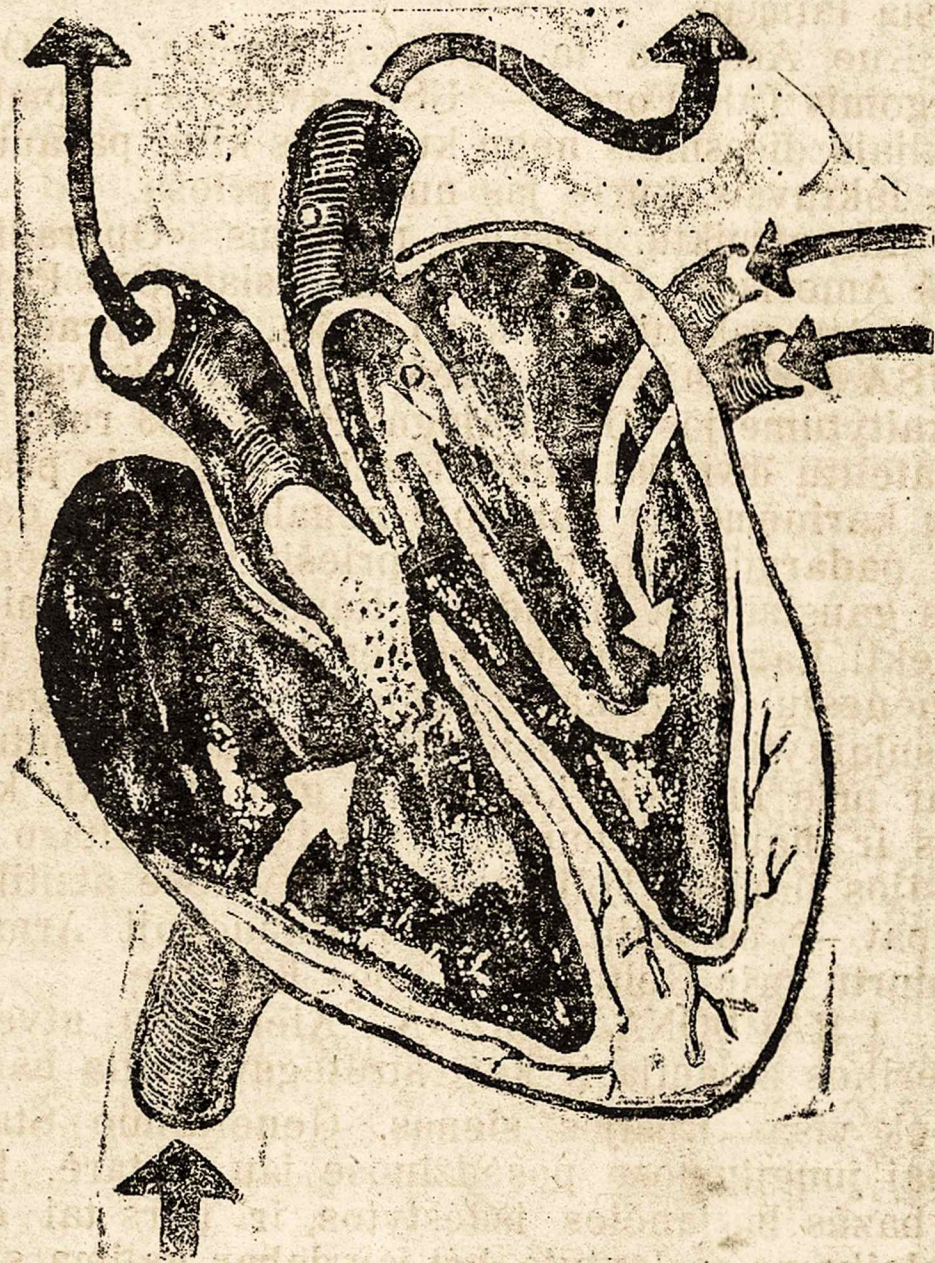
Šis klausimas, kurį prieš šimtmečius pastatė anatomikas Galenas buvo atsakyta tik 1890 metais, kada mokslininkai ėmė įtarti, kad čia koki nors būdu veikia elektrocheminė energija. Ir turėjo pagrindo.

Širdis kaip tik ir yra elektro muskularinis siurblys per milijonus metų evoliucijos specializavusi tik dėl vieno tikslo; judinti kraują dviem kryptim. Vienas jų didesnis eina per kairiąją širdies pusę ir neša maistą ir deguonį į visus kūno kampelius. Kitas nepriklausomas kelias einas per dešiniąją pusę neša kraują į plaučius, kur iškrauna anglies dvideginį, o pasiima gyvybės atnaujintoją deguonį. Šitas kelias yra žinomas «plaučių cirkuliacijos» vardu.

Nuodingas tamsiai raudonas kraujas nešdamas anglies dvideginį ir kitus produktus, kuriuos surinko savo kelyje, pripildo kanalą ir įeina į širdį. Kai kanalas vėl prisipildo krauju, tai šis įeidamas išstuma esantį širdyje, kuris eina tiesiai į plaučius.

Kraujas eina į plaučius gauti deguonio

Atsinaujinęs kraujas grįžta į organizmą

Kraujas grįžta iš plaučių

Kraujas grįžta iš kūno į širdį

Plaučiuose išsivalęs kraujas grįžta į kairiąją širdies pusę, kuri taip pat priima kraują pulsuo-dama sutartinai su dešiniąja, Stuksėjimai, kuriuos girdime, kaip tik pasidaro užsidarant kanalams. Išvalytas kraujas bėga per gyslas išraizgytas po visą kūną.

Šitokią darbą širdis dirba dieną ir naktį ilgas metus žmogui esant sveikam ir sergant su tikslumu, kurio negalima sulyginti su jokių žmogaus išradimu. ir kuris viršija mūsų protą.

Lietuvių tauta priešinas

(atkelta iš 4 pusl.)

tiją bei į kitus Europos kraštus. Vienu momentu, 1944 m. gale ir 1945 m. pradžioje tauta liko labiausiai pakrikdyta, parblokšta ir niokojama.

Daug dabar lietuvių pabėgėlių yra Europje iš kur jie sklaidosi po visą pasaulį. Ne vieram kartais atrodo tarsi visa Lietuva būtų išbėgusi į užsienius. Bet taip nėra. Šitai manyti būtų klaida. Lietuvių tautos masė, jos kamienas, jos liaudis, jos darbininkai ir ūkininkai ir taip pat daug šviesuomenės liko Tėvynėje. Ir štai ta ant savosios žemės likusi tauta ir skaudžiausios lemties valandą nepasirinko nei šėtono nei belzebubo, o tik kovą už tėvynės laisvę. Sugrįžusį okupantą tuojau pasitiko apie 30.000 lietuvių partizanų. Daug būta kovų, daug smūgių. Bet tai yra

įrodymas, kad tauta nepalūžo ir kad jos pasipriešinimas greitai ir gyvai susiorganizavo.

DEMOKRATINIS PASIPRIEŠINIMO SAJUDIS

Šiandien jau yra apščiai žinių, kad lietuvių tauta kovojo ir tebekovoja prieš okupantus už savo gimtosios žemės atvadavimą. Neabejotinai paaiškėjo, kad jau 1946 m. pavasarį įvairūs paskirai veikusieji partizanų daliniai, buvusieji miestų rezistencijos sambūriai ir net politinės grupės visi surado bendrą kalbą, susijungė, susivienijo ir turi savo atsakingus vadus. Šis kovos sambūris vadinasi Bendrasis Demokratinis Pasipriešinimo Sambūris (BDPS) Darbininkai ir valstiečiai inteligentai ir miestelėnai, visokių pažiūrų ir įsitikinimų lietuviai šiandien yra vienokioje padėtyje visiems grėšia vienoki pavojai ir visus jungia vienas išsilaisvinimo troškimas.

talikų dvasininkai yra BDPS eilėse, net partizanų, kur jie netik į amžiną palydi kritusius kovotojus, bet prireikus ir patys griebiasi šautuvo nuo enkavedistų apsiginti.

Išnyko ten rietenos, partiniai «pono» ir «mužiko», turtingo ar neturtingo, kataliko ar «bedievio» skirtumai. Nes juk visi tapo «lygūs» Sibiro vergų kasyklose, Kasakstano smėlynuose.

Šis lietuvių tautos atkaklus priešinimasis yra pati didžiausia ir gal vienintelė garantija, kad lietuvių tauta visgi nebus ištrinta nuo žemės paviršiaus ir kad mūsų tremtinių svajonės ten sugrįžti, o senųjų išėvių — bent savo tėvų kapus aplankyti — vieną dieną bus tikrai įgyvendinti. Galime tikėti, kad jeigu per šimtmečius mėginę sunaikinti lietuvių tautą to nepasiekė, tai nepasieks to nei per metus nei per dešimtmečius.

KAIP KIEKVIENA LIETUVAITĖ,
KAIP GERA, DARBŠTI MERGAITĖ,
BARBORYTĖ MĖGSTA GĖLES;
TULPES, RŪTAS, RADASTĖLES.
DŽIAUGIAS JOS GERA ŠIRDELĖ
MATANT ŽYDINČIA GĖLELE.

Mažiesiems

L. ŽITKEVIČIUS

ŽYDĖKIT DIENOS

Žydėkit, dienos, ir nevyskit!
Skambėk, dainele pabaliuos!
Margi paukšteliai, vėl sugrįžkit!
Linksmi pavasariai žaliuos!

Galingai gaus ūksmingos girios,
Ir stiepsis kloniuose šilai, —
O taip ir mes užaugsim vyrai —
Tvirti, kaip girių ažuolai!

Žydėkit, dienos, kaip tos gėlės,
Ir nenuvyskit nuo šalnų!
Linksmi pavasariai mums kėlės,
Linksmi dainelė mūs jaunų!

PR. IMSRYS

Dėkojimas tėveliams

Dėkoju mamytei, tėveliui,
kad sveiką mane užaugino,
kai mažas buvau, vis vadavo,
mylėjo, kaip akį brangino.

Kad būtų sveiki ir laimingi,
prašysiu Dievulį geriausia.
Žodeliai, kuriuos man kalbėjo,
širdy pasiliks ko ilgiausiai.

Brazilijos cukrus

Brazilijoje, kaip ir visoje tropikų juostoje, cukrus auga nendrose. Toji nendrė nepanaši į šiaurėje augančią ir tik palyginimui naudingą «lieknąją» nendrelę.

Cukrinė nendrė yra keliametis augalas, sodinamas į dirvą krūmais, kurie augdami pasiekia iki dviejų metrų naudingo ūgio ir kerojasi į visas puses. Kiekviename krūme užauga po keleta, kartais iki 10 — stiebų, kurie svyra į visas puses.

Tos nendros sodinamos lapkričio mėnesį ir turi augti porą metų kol gali būti kertamos. Vėliau jau galima kirsti kas metai po vieną kartą paeiliui penketą — septynetą metų. Vėliau augalas išsieikvoja ir tenka atsodinti naujais. Tačiau Brazilijoje yra vietų, kaip pav. Mato Grosso, kur dėka palankaus klimato ir derlingos žemės cukrinė nendrė gali būti kertama iki penkiolikos metų be atsodinimo naujais krūmais.

Kirtimas prasideda apie liepos mėnesį ir tęsiasi iki gruodžio — sausio mėnesio, žiūrint vietos klimato: karštesnėje šiaurėje derliaus ėmimo laikas būna ilgesnis, vėsesnėje pietų Brazilijos dalyje derliaus valymas yra trumpesnis.

Cukrinė nendrė visur tropikuose, o ypatinai Brazilijoje, yra netik saldus augalas, bet kartu reiškia milžinišką maisto ir turto šaltinį. Čia cukrašvendre apsodinti plotai siekia iki 580.000 hektarų kasmet, kas atitinka maždaug penktąją dalį viso Lietuvos ploto. Cukraus pasėliai kas metai didėja. Vidutiniškai ant vieno hektaro užauga apie 40 tonų nugenėtų ir nuvalytų nendrių iš kurių ištraukiama po 2400 kilogramų cukraus nuo kiekvieno hektaro.

Cukringumas tačiau yra žymiai aukštesnis ir tik dėl nepakankamai moderniškų daugumos fabričių įrengimo jie nesugeba viso cukraus ištraukti. Sumaltų nendrių išspaudose — «bagase» — likęs cukrus ir nesikristalizuojantis melasas (sutirštintas sirupas) aprauginamas ir iš tos golės varomas alkoholis. Tokio alkoholio gaunama prie cukraus dar po 215 litrų nuo hektaro. Šie keli skaičiai vaizduoja cukrinės nendros ūkiškąją vertę. Vieno hektaro gaminių vertė, jeigu skaičiuosime suvartojimo rinkos kainomis (1 kg. cukraus po 3,30 kruzeirų ir 1 litrą alkoholio po 4,50 kruzeirų), pasiekia Cr. \$8.887,50! (Užjūrio skaitytojų žiniai: 20 kruzeirų = 1 Amerikoniškam doleriui. Vadinasi, anoji suma lygi maždaug \$444.40.)

Kaipo maistas cukrus Brazilijoje yra apščiau naudojamas ir į metus «ant kiekvienos galvos» tenka apie 28 kilogramus. Nemaža cukraus išvežama ir į užsienius, būtent: į Europą — ir į Pietų Amerikos kaimynines valstybes. Didžiausias eksportas buvo 1940 metais — 66 milijonai kilogramų, bet karo metu sumažėjo apie tris kartus.

Brazilija yra žinoma kaip ekstensyvaus ūkio šalis. Di-

džiosios Brazilijos ūkio kultūros, kaip kava, cukrus, medvilnė, kakao ir guma yra tinkamiausios tokiam ūkininkavimo būdai.

Ekstensyvus ūkis toli gražu dar nereiškia atsilikimo ar apsileidimo, nors jo taip pat daug kur netrūksta.

Žmonės norėdami kaip nors išnaudoti didelius derlingos žemės plotus, ten kur trūksta darbo rankų pasirenka kultūras, kuriomis reikėtų mažiau rūpintis ir mažiau darbo pridėti.

Pirmiausia, reikalinga padėti milžiniškas darbo pastangas, kol iškirsi mišką ir padarysi iš jo dirvas. Tame darbe jam padeda sausros ir ugnis. Per sausras žmogus pakapoja krūmokšnius, jais apkrauna didelius medžius. Tiems žabarams išdžiūvus jis juos padega. Medžių žievė nudega ir stuobriai pajuoduoja — jie jau daugiau nebežaluoja, ir savo pavėsiu nestelbs jam naujųjų daigynų. Pirmą kartą matant tokias vietas vaizdas labai kaiklus ir neįprastas; tai, tartum, miško kapi ar Dantės pragaro reginys: juodi, apsvilę, apanglėję stuobriai laiko aukštai iškėlę sausas, negyvas ir nuogas šakas, fantastiškai išskėstas ir sukraipytas, lyg nuo skausmo...

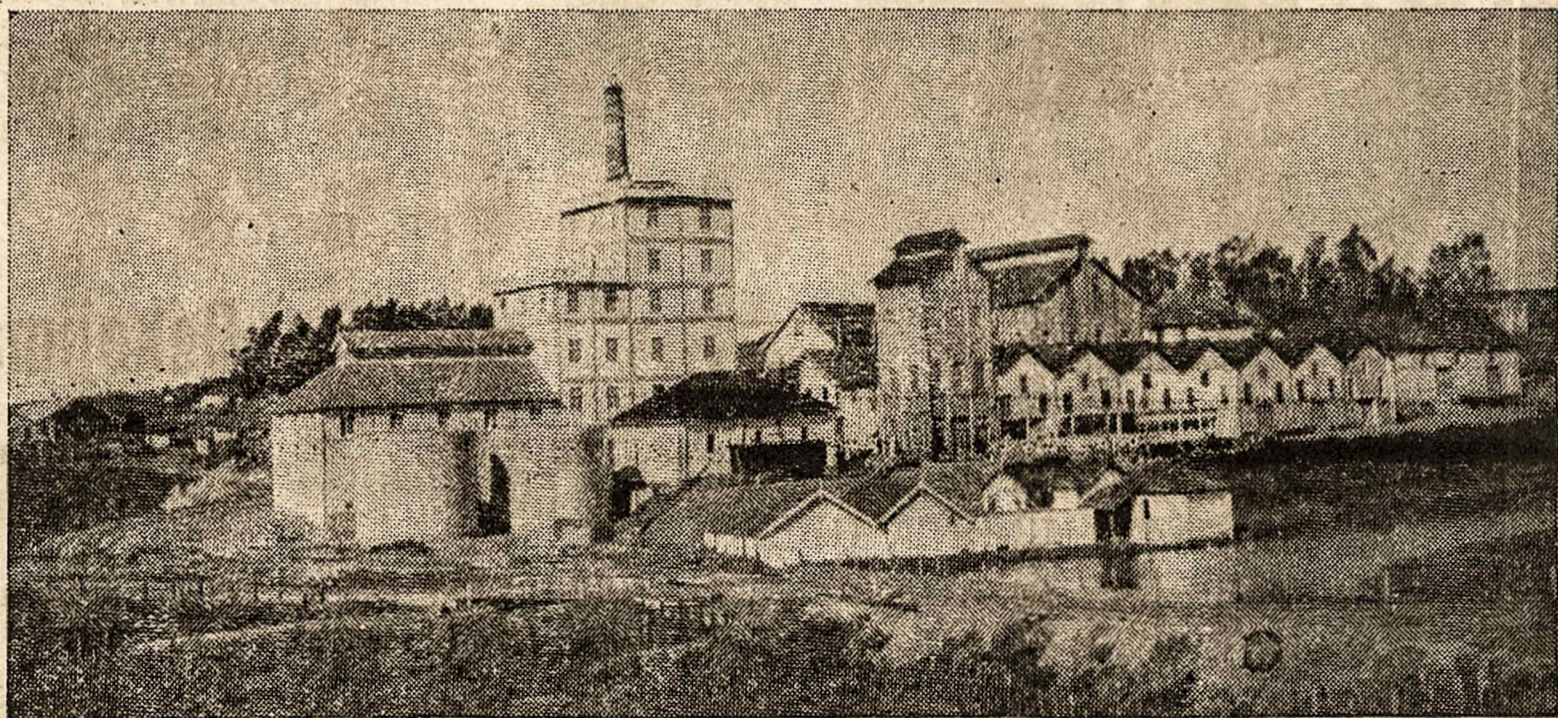
Tarp tų stuobrių, kurie čia stovės dar ilgus metus, apačioje kuičiasi žmonės ir smaigstydami žemę duobelėsna įberia sėklą ar įbėdžia daigą. Taip atsiranda naujakūrynai ir plantacijos.

Su laiku apdegusieji stuobriai jei nebus sunaudoti kurui ar medinėms anglims degti, supus ir išvirs. Paliks kavos arba cukrinių nendrių laukai, kurie tik po eilės metų tereikės gal vėl kada atsodinti, kai jie jau bus apmokėję nausėdijos darbą ir išlaidas.

Daugelyje fazendų, jau su apšvarintais laukais, kava ir nendrynai eina šalia vieni kitų ir papildo šiaip jau negausias kultūras.

Nors ilgamečiai augalai vieną kartą pasodinti keliems metams paliuosuoja darbo rankas nuo sėjos triūso, bet darbo ir rūpesčių neišvengsi niekur. Kava reikia kaupti ir raškyti, medvilnė braukti, o cukrašvendrė kapoti kirstuku. Deja, šie darbai turi būti atliekami rankomis,

Cukrašvendrę reikia nukirsti, nurėžti jos viršūnę ir pašalinti stiebo šoninius laiškus, surišti į ryšelius ir tuos ryšelius sugabenti į pakrovimo vietas. Visų tų darbų iki šiol jokia mašina patenkinamai atlikti nesugeba. Žmogus-mašina su kirstuku rankoje kapoja ir aižo nendrynuose per ištįsą pusmetį, o sunkūs mašinų malamieji volaitas apgenėtas ir fabrikan pristatytas nendres trais-

USINA MIRANDA, Pirajuhu, est. São-Paulo.
Moderniškas cukraus fabrikas ir alkoholio varykla.

ko ir išsunkia jų saldujį skistimą.

Didesnieji cukraus fabrikai turi savo nuosavas plantacijas, po 10, 20 ir 30 tūkstančių hektarų, su dešimtimis kilometrų nuosavų geležinkelių toms nendrėms į fabriką atvežti. Atskiras sunkvežimių parkas nuveža ir parveža darbininkus į darbo vietą ir tarpe šios tarnybos taip pat transportuoja nendres.

Cukrinės nendrės

šaldytuvu. Karštomis dienomis publika tą sunką mielai geria mokėdama po 1 kruzeirą už stiklinę.

Fabrike ta sunka eina į tankus nusistovėti. Toliau pereina per specialų tanką-koštuva, pereina filtrus, būna sutirštinama išgarinant, ir vėliau eina į specialinius vakumo (žemo spaudimo) išgarintojus, kurie sustatyti baterijomis po keturis. Pirmasis kaitinamas iki užvirimo dažniausia išnaudotu garu, išėjusiu iš garo varyklių. Virimo garai iš pirmojo katilo nuvedami į antrąjį, antrojo į trečiąjį, o trečiojo į ketvirtąjį. Iš ketvirtojo katilo garus ištraukia vakumo pompa ir šaltu vandeniu jie numušami į kondensą (kondensas — garas vėl sutirštintas į lašus).

Iš tos katilų garintojų baterijos labai sutirštintas skystimas (cukraus sunka) eina į katilus kristalizatorius ir ten garinamas iki pradeda atsirasti cukraus kristalai. Tokia jau pradėjusi kristalizuotis masė leidžiama į centrifugas ir ten milžinišku greičiu sukama, priedo dar džiovinant sausu garu (apie 140°C karščio). Ten vanduo visiškai išgaruoja ir pradeda sparčiai augti tikro cukraus kristalai. Taip susikristalizavęs cukrus dar pereina per refinariją, apsivalo, išbala, išsisiija, subėga į maišą, pasisveria ir užsisiuva. Maišas gauna fabriko adresą ir savo paties numerį ir atsigula sandėlin palaukti savo vagono ir pamiegoti prieš kelionę.

Jei jam nelemta iškelti į užsienius, jo kelionė baigiasi krautuvininko patalpoje iš kur jis draugiškai parlydi jus į jūsų virtuvę. Išsamstote jūs jį paskui mažais šaukštėliais, ištirpinat kad nei nematyti, girsnojat pasigardžiuodami, ir niekad nepagalvojat kur jis užaugo, ką matė ir kiek prisikentėjo, kol su visais savo vitaminais atvyko čia ant jūsų stalo.

Margas cukraus gyvenimas. Margi ir tų žmonių keliai ir likimai, kurie triūsia apie tą cukrų. Cukraus fabrikai ir jų fazendos tai atskirti miesteliai. Jie turi po keletą tūkstančių darbininkų,

kurie ten pat namuose ir barakuose gyvena. Tokia uzina (fabrikas) — o jų Brazilijoje yra 328 stambesniųjų ir 276 mažesniųjų — turi savo administraciją, tranportą, krautuve, vaistine, bažnyčią, mokyklą, sporto aikštę, skutyklas, siuivyklas ir t. t. Vieni ten gimsta, kiti miršta, tretį gyvena su ta diena, ketvirtį taupo, kad galėtų kitur persikelti; visa žmogaus buitį praeina tarp fazendos darbų ir reikalų bei savųjų rūpesčių, kurie visada lieka antroje ar trečioje vietoje. Žmonių, veidų ir rasių sąstatas labai mišrus. Visus vienija futbolas ir cinema (kinas), o per šešias dienas darbas.

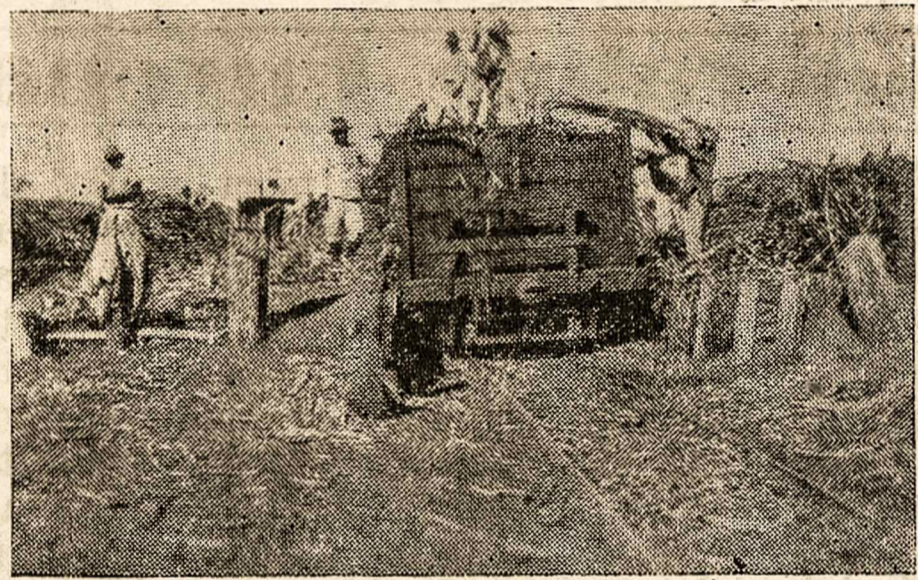
Kavos plantacijos, cukraus nendrynai ir fabrikas su spirito destiliarija net tokiam ekstensyviniam ūkyje įneša pirmuosius industrializacijos pradus į žemės ūkį, kur jis bebūtų. Padideja darbo kiekis ir darbininkas per apskritus metus vis gauna darbo. Kai nuo sausio mėnesio cukraus fabrikas sustoja iki kito derliaus, administracija perkelia darbininkus į laukų darbus, sodinimams ir kavos derliaus nuėmimui, rūšiavimui bei džiovinimui. Dalis dirba prie fabriko ir kelių remonto.

Administracija be tiesioginių darbo paskirstymo ir parūpinimo bei aprūpinimo klausimų turi ir kitų rūpesčių.

Cukraus nendrė turi savo ligą vadinamą MOZAIKA. Mozaika puola augalo šaknis ir tik vėliau stiebą. Naikina augalo atsparumą ir mažina cukringumą. Vaisto pagydyti nuo mozaikos nėra. Tenka viskas rauti ir deginti, paliekant žemę dirvonais arba sėjant į ją ryžius ar kukuruza, nes pati žemė keliems metams dar palieka užkrėsta mozaika.

Ir ten kur žmonės savo darbo gaminiais mums pasaldina puoduką kavos ar stiklinę arbatos, nuolatos kovojama karti kova, ištverme, ramybe ir kantrumu.

Anksčiau tokiose fazendose ir cukraus uzi-

Nendrių suvežimas

nose dirbo nemažas skaičius ir lietuvių. Dauguma lietuvių krašto vidų paliko ir sugrįžo į São-Paulį. Lankydamas Usiną Mirandą pereitųjų metų gruodžio mėnesį netoli Pirajuhy (400 kilometrų nuo São-Paulo) radau to fabriko cukraus sandėlio vedėjo pareigose lietuvį Balčiūną, kurio pavardė ten būdavo ištariama «Valsiūnas», o kitas lietuvis buvo mechaniku. Dabar jau ir tie paskutiniai išdirbę ten dešimt metų be pertraukos persikėlė į São-Paulį.

Cukraus nendrynai ypač iš toliau žiūrint daro lygių žaliuojančių laukų išpūdį. Apie Baurú, apie Piracicabą ir Limeirą, São-Paulo estado vi-

dūrį, labai derlingose žemėse, dešimtimis kilometru drykso nendrynai, o tarp jų kur paupy rūksta uzinos kamina. Tuose laukuose pavienės stykso palmės, vienintėlis medis, kuris mišką deginant paliekamas nepalietas. Šis papuošalas labai pabrėžia tropišką aplinką ir minėtų apylinkių vaizdai palieka neužmirštamą bei egzotišką išpūdį.

Cia papasakojau apie cukraus pramonę kuri jau yra industrializuota ir galimumų rybose aptvarkyta. Šalia naujųjų įmonių, kurių kaip jau skaitėte yra keli šimtai, yra apie 18.000 mažų ir primityviškų cukraus daryklų ir apie 38.000 daryklų gaminančių taip vad. rapadurą, (sutirštinta juoda cukrinė masė).

Tos mažosios daryklos dirba pačiais primityviausiais būdais. Nendres veža jaučiais, mala maniežio varomais volais, verda katiluose, ir tos įmonės atrodo taip, kaip jas tėvų tėvai iš pirmųjų ateivių sugalvojo ir pastatė. Ten dar sukasi praėjusiųjų šimtmečių ratai ir anų laikų ritmas.

Naujos ir moderniškios įmonės sukuria tarpe savęs didelę konkurenciją, o kaip išivaizduoti padėti kurion patenka senieji, kai varžosi moderniškiosios galybės. Ir ten karti kova gaminant saldu kristalą. Žmonių ištvermė, ypač kur išisaknijusios tradicijos, taip pat neišmačiuojama.

O cukrinės nendres sunka cukraus ir alkoholio pavidale kasmet duoda Brazilijos ūkiui gaminių, už vieną milijardą kruzeirų (— 50 milijonų dolerių). Gamyba ir pasėlių plotai kasmet didėja. Įmonės modernizuojasi, o jų mašinų ir įrengimų pagaminimu užsiima naujai išikūrusieji fabriškai, kurie per dešimtį-dvyliką metų išaugo ir ekonomiškai stiprius vienetus su patyrusiais konstruktoriais ir darbininkais.

Tvarkyti visos cukraus industrijos reikalų yra įsteigtas Cukraus Institutas Rio de Janeire, prie federalinės valdžios, ir atskirose valstijose estadaliniai Cukraus Institutai.

Federalinė Europa

Federalinės Europos idėja nėra nauja. Jau senai valstybių didieji vyrai bandė suvesti Europos tautas prie vieno stalo, kur taikingai būtų aptariamai visi gyvybiniai klausimai ir kur visi būtų išklaustyti ir suprasti. Šiandien, kada pusė Europos yra atskirta geležine uždanga, Europos vienybės klausimas visu ryškumu atsistojo prieš toli numatančių politikų akis. Už tai pereitą savaitę Hagoje įvykusį Europos tautų federalinį kongresą reikia laikyti stambiu žingsniu Europos tautų vienybės kelyje. Šiame kongrese dalyvavo 800 laisvųjų Europos tautų atstovų. Garbės pirmininku buvo Anglijos opozicijos vadas Winston Churchill, kuris savo kalboje tarp kita ko pareiškė: «Turime sukūrti naują Europą, laisvą be klasinės ar naujųjų laikų vergijos. Tokią Europą, kurioje žmogus jaustu garbę sakydamas: «aš esu europietis» sieksime, kad Europos žmogus jaustusi lygiai europietis, kiek savo tautos narys išlaikydamas meilę savo gimtajai žemei. Norime tokios Europos, kurioje jos sūnūs kur nenuvykę senajame kontinente galėtų pasakyti «esu namie, esu taip pat šios šalies pilietis»

Kongresas pasmerkė Ispanijos diktatoriaus Franko valdžią ir pareiškė, kad Ispanijoje privalo būti sudaryta laikinė vyriausybė, kuri pravestų

laisvus rinkimus, kurių metu ispanų tauta galėtų laisvai pasisakyti kokios valdžios formos ji nori. Nors keturiems Ispanijos atstovams kaip stebėtojams buvo leista dalyvauti kongrese.

Tai parodo, kad Federalinė Europa yra statoma grynai demokratiniiais pagrindais ir visiškai nepakęs diktaturinių valdžių.

Buvo nutarta kitais metais sušaukti parlamentą, kuriame dalyvautų rinkti tautų atstovai.

DVIEJŲ ŽVAIGŽDŽIŲ KARAS

(perkelta iš 9 pusl.)

lerio armijas Rusija su savo milžiniškomis žmonių atsargomis įtraukė ir prarijo.

Amerikos strategai mąsto apjuosti Rusiją oro bazių juosta ir ją veržiant vis ankštyne ir kietyne, tempti tol, kol rusai bus pašmaugti. Tas reiškia perkelti karo veiksmus artyn ir gilyn į Rusijos širdį. Tuo pat laiku bus nuleidžiami parašiutistai ir ginklai pavergtosios tautoms ir bus organizuojami puolimai iš užpakalio.

Tai būtų oro pajėgų ir jų persvaros karas prieš žmonių masių skaitlingumą ir kiek laiko tas užsitęstų, sunku šiandien išpėti.

KA TURI RUSAI: Rusai nujautė amerikony strategiją, ir tuoj įėję į Vokietiją susimedžiojo apie pusę visų vokiečių aeronautikos, raketų ir radaro specialistų. NKVD viršininkas L. P. Beria juos visus įkurdino 40 kilometrų už Maskvos ir įkinkė į darbą. Joks rusų lėktuvų fabrikas po karo nesustabdė darbo. Rusų aviacijos šefas Veršininas turi apie 14.000 kovos lėktuvų. Taip pat jie turi nusikopijavę amerikony skraidančiąją tvirtovę tipo B-29. Stumties varyklių ir raketų statyba Andrej Kotikov'o žinioje gamina su vokiečių specialistų pagalba kovos mašinas ir skraidmenis neblogesnius, kaip kur nors kitur.

Tik rusų radaras dar yra labai prastas ir amerikonai tikisi galėsią Rusijon įskristi nepastebėti.

Rusai tobulina taip pat savo aerodromų tarpusavių susisiekimo kelių tinklą ir tarnybą. Veik visi tie 200.000 sunkvežimių, kuriuos amerikiečiai skolino per karą rusams, dabar yra perduoti aviacijai. Rusai krauna savo darbo lėktuvus ir karo medžiagą į slaptus sandėlius ir iš tos atsargos tikisi dar ilgai galėsią užkaišioti spragas net po industrijos iškritimo bombardavimų pasekmėje.

DIDYSIS JEIGU: Ar rusai galėtų duoti keršto smūgį į Amerikos miestus, yra klausimas. Jeigu rusai įsiveržtų ir užimtų Aliaską arba Grenlandiją, tada jie galėtų bombarduoti Amerikos miestus, bet turint omenyje jų bombų neefektingumą ir jų lakūnų neaukštą kokybę, tas jiems brangiai kainuotų.

Žinoma, ir be tokių bazių Rusija galėtų siųsti savižudiškąsias komandas į Amerikos Ramiojo Vandenyno krantų miestus, išskrendant iš Sibiro ir negalvojant apie jų sugrįžimą. Dabartinėmis sąlygomis toki antskridžiai teturėtų tik propagandinės reikšmės. Bet jeigu rusai pasigamins atominę bombą, jie gali paskleisti siaubą Amerikoje.

ŠLIAUŽIANTYSIS KARAS: Laikraščio «Popular Science» leidėjas Perry Githens, neseniai Filadelfijoje kalbėjo apie galimybes sabotažo priemonėmis sukelti paniką palaipsniui ir tokį sabotažą vagčiomis išiskverbusį pavadino «šliaužiančiu karu». Tokis naikinimas gali būti bet kada pradėtas iš priešų pusės be karo paskelbimo,

be žinios. Tokio karo tikslas būtų užsimojimas sunaikinti tautą arba svarbesnius centrus.

Įsivaizduokite, kad sabotažo agentai pradeda savo darbą. Iš karto nesuprantamai padidėja vaikų mirtingumas, plinta užkrečiamos ligos, dezinfekcija, apnuodijamas vandentiekio tinklas, ligoninės prisipildo žmonių su nepažįstamais sutinimais. Gyvulius puola gyvulių maras. Visas miestas susergera slogomis, žmonės susilpnėja. Darbininkai pradeda nebesilankyti į darbą. Vėliau baimė daugelį neleidžia išeiti iš namų. Maistas epidemiškai

apkrėstas puvinimo bakterija. Susisiekiimo parkai ir kryžkelės apkrėstos radioaktyvumu.

Šliaužiantysis karas gali turėti lemtingų pasekmių net be atominės bombos. Raginama pasiruošti namie sutikti ir šitokios dar nebuvusios rūšies karą.

Tai šitokios temos ir klausimai pereitą savaitę užėmė plačius Amerikos spaudos puslapius, kaip dar niekuomet anksčiau. Amerikos visuomenė gyvena būsimojo karo vaizdais. *J. Antanaitis*

VISAME

PASAULYJE

VOKIETIJOJE

Amerikiečių spauda praneša, kad sovietų zonoje per karinius manevrus nuo numestų bombų žuvo keturi ir 20 sužeista vokiečių.

BELAISVIAI

Belgijoje dar yra 5500 vokiečių karo belaisvių, kurie dirba prie belaisvių barakų nugriovimo darbų. Baigus darbą žadama juos paleisti namo

STALINAS NORI TAIKOS?

Pasigirdus balsams iš Sovietų Rusijos pageidaujant konferencijos su USA išspresti abi šalis liečiančius klausimus, USA sekretorius Marchall atsakė, kad nemato reikalo tęsti žodžių karą. Geg. 19 d. spaudos atstovams jis pareiškė, kad laukia iš Sovietų Rusijos konstruktyvinių žygių taikos išlaikymui. Be kita ko jis pageidauja, kad Sovietų Rusija leistų laisvai judėti jos krašte amerikiečių diplomatams, kaip tai yra leidžiama rnsams Amerikoje.

Trečiosios partijos kandidatas į prezidentus Henri Wallace laišku kreipėsi į Staliną išdėstydamas savo taikos planą. Į šį laišką Stalinas atsakė, kad tai esąs rimčiausias planas taikos išlaikymui ir tarptautinio bendradarbiavimo pagrindas demokratijai išsaugoti.

Thomas Dewey galimas respublikonų kandidatas į prezidentus pareiškė, kad kalbant apie taiką Sovietų Rusija turi įjungti viso pasaulio laisvas tautas, nes Amerika negali taip palikti draugingų tautų ir sudarinėti sutartis paslėptas nuo mūsų draugų.

Nors šie įvykiai ir duoda vilties taikos išlaikymui, tačiau atrodo, kad tai bus tik propa-

gandinis Stalino triukas prieš Amerikos prezidento rinkimus,

Palestinoje eina smarkios kovos

Geg. 19 d. žydų atstovas prie ONU pareiškė, kad jie turi tikras žinias, kad anglai remia arabus. Žydai taip pat praneša, kad Jeruzalėje jiems į nelaisvę pateko du anglų karininkai buvę prieš štabe.

ARABAI praneša, kad žydai bėga panikoje ir kovos vyksta Jeruzalės priemiesčiuose.

SIRIJOS kariuomenės štabas praneša, kad jie sunaikino tris žydų lėktuvus.

Kalbama, kad Brazilijos vyriausybė greitai laiku įteiks Kongresui svarstyti imigracijos įstatymo projektą. Šiuo įstatymu bus sunormuota imigracija į Braziliją

— Geg. 21 d. į Campo limpo iš Rio de Janeiro atvyko 500 karo pabėgėlių, kurie nesenai atvyko iš Europos. Jų tarpe lietuvių nedaug.

— Iš Italijos pranešama, kad tarp karo pabėgėlių ten buvo organizuojama emigrantai į Argentiną. Šį transportą italų komunistai buvo norėję nukreipti į Sovietų Rusiją, bet pakelėje buvo griebtasi priemonių ir visi išgelbėti. Transporte buvo ir lietuvių.

— Sovietų Rusija buvo įteikusi Graikų vyriausybei protestą, kad ši be atodairos šaudo demokratų, reikalaujama, kad visi sumintieji komunistai būtų iškalėjimo paleisti.

Graikų vyriausybė atsakydama rusams, paaikino, kad Sov. Rusija turi blogas informacijas nes Graikijoje nebuvo sušaudytas nei vienas politikas. Sušaudytieji yra nuteisti už jų papildytus nusikaltimus ir žudymus.

— Tralalistų partijos kongresas svarstys Anglijos plieno pramonės nacionalizavimą. Šis klausimas buvo tralalistų programos dalis.

— Škotijos bažnyčia įteikė protestą Anglijos premjerui Atlee, prieš tai, kad Anglijos karalaitė Elizabeta ir jos vyras, lankydami Paryžiuje, sekma-dienio dieną lankė hipodromą, teatrą ir salonus. Telegramoje sakoma, kad tuo laužoma anglų tautos tradicijos ir duoda blogas pavyzdys anglų jaunuomenei. Škotijos bažnyčia laukia, kad ateityje karališkoji pora laikysis religinių papročių.

— Sovietų Rusija savo atstovą prie ONU Gromiko pakeitė.

PAŠTO DĖŽUTĖ

J. Linkevičiui, Ev. Lukaičiui, P. Brasui, N. Volkui, J. Bliujui, J. Budreckui, J. Vepštui, H. Lašinskui, J. Freimanui, V. Skripkai, Al. Didžiuliui, J. Pranckūnui, Vacl. Radzevičiui, K. Ink-ratui, Pr. Maksimavičiui, M. Lazauskienei, J. Kostickui, A. Gogeliui, Leonui Kurgonui, Wende Bogar.

Laiškus atsiimti Vila Zelinės klebonijoje.

REIKALINGI BATSIVIAI

8 amontadoriai
5 moteriškų batų special.
1 sandalų grampiatorius
3 berniukai 14 - 18 metų

Mokamas geras atlyginimas.

Kreiptis: R. Javaès, 719-S. Paulo

TAIP RUSAI VEIKIA LIETUVOJE

NUŽUDIMAI -- TRĖMIMAI -- SUĖMIMAI

BDPS biuletenis skelbia iš Lietuvos sunkiais keliais gautą Alytaus valsčiuje nužudytą, išvežtą ir suimtą lietuvių sąrašus. Sąrašuose telpa 210 suimtų, 53 išvežti, 33 nužudyti asmenys ir 68 nusavinti ūkiai. Įvykiai apima faktus iki 1947 m. spalio m. 23 d. Turint galvoje nedidelį Alytaus valsčiaus plotą, galima susidaryti pakankamą rusų okupantų darbų vaizdą Lietuvoje.

OKUPANTŲ NUŽUDYTŲJŲ SĄRAŠAS

Jurgiškių km. — Čepukaitis Vladas, tarnautojas. Radžiunų km. — Šuliauskas Antanas, Barbarauskas Pranas, darbininkas. Talokių km. — Neciunskas Vincas, Neciunskienė, ūkinink. Luksnėnų km. — Dumbliauskas Juozas. Bardzilauskas Juozas Šnekučių km. — Masionis Antanas, Mancevičius Juozas, ūkinink. Duselninkų km. — Navikas Alfonsas, Smaidžiūnas Antanas, ūkinink. Paberžynės km. — Diskevičius Juozas. N. Ūdrijos km. Boza Vacius, Kunca Vacius, Kurpavičius Vacius, ūkinink. Cibieliekų km. Navickas Vladas, meistras. Alytaus kol. — Bazevičius Bronius, ūkinink. Takniškių km. — Kazakevičius Juozas. Kelmanonių km. — Petraška Antanas. Taukotiškių km. — Marčiulynas Matas. Marčiulynas Juozas. Dubių km. — Žvaliauskas Juozas. Panemuninkų km. — Atmanavičius Antanas. Margaravos km. — Maslaveckas Antanas. Genių mk. — Marcinkevičius Pijus. Strielčių km. — Balynas Jonas, Jusas Julius. Žagarių km. — Bernatavičius Jonas ir Petras. Rakys Jonas. Aleksandravos km. — Virbickas Vincas. Pievagalių km. — Dzervitutė Bronė, Valiūnas Juozas.

OKUPANTŲ IŠVEŽTŲJŲ SĄRAŠAS

Likiškių km. — Abramavičius Juozas, mokytojas, Gudynas Stasys, ūkinink. Gudinienė ir sūnūs Vitas, Juozas, Jonas, duktė Marytė, Tamulionis. Rožučių km. — Staniulytė Teofilė, tarnautoja. Talokų km. — Cickevičius Antanas su žmona, ūkinink. Kurnėnų km. — Radziukynas Vincas. Daugirdėlių km. — Reklaitis Vaclovas su žmona, dukterys Aldona, Marytė, Laimutė, sūnus Vitas. N. Ūdrijos km. — Boza Augustas, Vaičiulevičienė Viktė, Abramavičius Motiejus. Čižikų km. — Zubrienė Anelė.

OKUPANTŲ IŠTREMŲJŲ SĄRAŠAS

Putinų km. — Leonavičius Pranas tarnaut. Neciunskas Antanas, Miniauskas Juozas, ūkinink. Takniškių km. — Baliukevičius Mikas, Zabita Vladas, ūkinink. Strielčių km. — Gataveckas Jonas, Jusas Simas. Aleksandravos km. — Valiunienė Monika, Sventnickienė Ona, Valiūnas Jurgis, Valiūnienė Java, Valiūnas Vincas, Valiūnienė Ona. Žaunieriškių km. — Pangonis Vladas. Bakšių km. — Markeliūnas Antanas, Kriaunų km. — Valiukevičienė, Varpukevičienė Ona, Balkevičienė Magdė. Dubėnų km. — Mitrulevičius Antanas. Panemuninkų km. — Mocevičienė Marė, Piličiauskas Juozas, Račkauskas Jurgis, Taukotiškių km. — Statkevičius Vincas, Bundorių km. — Dambrauskaitė Jadvyga.

(Anspaudas: L. P. Dainavos Apygardos vadas)

(Pasirašė) Rimvydas, už Dainavos Ap. Vadą

Tai vis nauji kruvini kaltinimai į ilgą kaltinamąjį aktą, kurį lietuviai rašo okupantui ir kurį atėjus laikui teks brangiai išpirkti,

LIETUVOJE STATOMA AERODROMAI

Prie Šiaulių pastatytas aerodromas, kuriame gali nutūpti keli šimtai lėktuvų. Taip pat išplėstas, dar 1940 metais pradėtas statyti, aerodromas prie Alytaus.

Aerodromams statyti reikalinga darbo jėga papildoma iš Rusijos gilumos atvežamais mongolais. Jų kalbos niekas iš mūsų nesupranta, tačiau niekas neabejoja, kad jie taip gi deportuoti: jų stovykla izoliuota, juos saugo ginkluotos NKVD sargybos. Visi kaliniai mongolai nuplyšę, išbadėję, nešvarūs. Kiekvienas turi maišą, pririštą ant nugaros virvute, kurio nepasideda ir dirbdamas.

Specialios pajėgos partizanams naikinti

Dar 1947 m. bolševikai suorganizavo specialias pajėgas partizanams Lietuvoje naikinti. Šios pajėgos buvo aprūpintos ir nedideliais tankais. Šiauliuose stovi 3000 NKVD kariuomenės garnizonas.

Amerikos produktai Kaune

Prie karinių įtvirtinimų dirbantieji specialistai gauna iš Amerikos atgabentą maistą, kuris tebeturi amerikoniškas etiketes. Tokio maisto gaminių galima gauti pirkti «juodajame turguje» Kaune, Vilniuje ir Rygoje, tačiau jis kainuoja nepaprastai brangiai.

-- Nepatikrintomis žiniomis, bevežant į Sibirą, kelionėje mirę diplomuoti teisininkai Jurgis Byla ir Valičenka

-- Atstatoma sugriautoji Kauno geležinkelio stotis, Panevėžio depo dirbtuvės ir keletas tiltų. Kursuoja vagonai su numeruotomis vietomis. Dėl šios priežasties daugumas gyventojų negali važinėti geležinkeliais -- vis būna užimtos numeruotosios vietos.

-- Didžiosios Lietuvos -- Klaipėdos krašto siena tebesaugoma sovietinių sargybinių.

LIETUVIAI BRAZILIJOJE

Liet. Jaunimo S-ga

VYTIS

Kviečia jaunimą įstoti į vyčių chorą. Tuo būdu Jūs prisidėsite prie lietuviškos dainos ugdymo ir naudingai sunaudosite savo laisvalaikį.

Užsirašoma kiekvieną ketvirtadienį 20 val. Av. Paes de Barros, 652

Bendruomenės darbai

Gegužės mėn. 16 d. buvo eininis LIET. KAT. MOTERŲ D-JOS susirinkimas, Vila Zelinos mokykloje. Susirinkime dalyvavo ir atvykusi iš Amerikos seselių pranciškiečių viršininkė Motina M. Dovyda ir grįžusi iš Amerikos seselė M. Karolina. Tarp kitų reikalų svarstyta ir kermošiaus rengimo klausimas. Nutarta kermošių rengti.

Klebonui iškėlus reikalą baigti tvirti šventoriaus mūrinę tvorą, tuojau pat susirinkime buvo suaukota graži suma. Tam reikalui aukojo:

Ver. Stočkūnienė	Cr.\$ 200
Elž. Madeikienė	„ 200
Ver. Bukienė	„ 200
V. M.	„ 100
Ver. Zakarevičienė	„ 100
El. Makarevičienė	„ 100
Ver. Masienė	„ 50
Mar. Genevičienė	„ 50
Juozas Kujavas	„ 300

ŠV. JUOZAPO VYRŲ BROLIJOS nariai taip pat aukojo šventoriaus aptvėrimo reikalams:

Iš Brolijos išdo	Cr.\$ 300
J. Vaišnoras	„ 300
Jonas Paukštys	„ 300
Antanas Skredys	„ 200
Pijus Radzevičius	„ 300
Stasys Truba	„ 20
Vincas Banys	„ 280
Ignas Zibolis	„ 100
Juozas Šimbelis	„ 235
Juozas Davidauskas	„ 500
Stasys Krumzlys	„ 200
Feliksas Jakutis	„ 100
Baltrus Gvazdys	„ 60
Vincas Kavolis	„ 300

J. Paukščio dėka buvo gauta kalkių už Cr.\$ 3000 vertės. P. Dirsė, nesant Brolijos išde pakankamai pinigų yra užpirkęs

priešakinius vartus už 2400 cr.

Tai parodo, kad mūsų visuomenė nesigaili paaukoti svarbiems reikalams.

Liet. R. Kat. Šv. Juozapo Bendruomenė už 7 žemės sklypus, prie Av. Zelina yra įmokėjusi keturiasdešimt tūkstančių, devynis šimtus septynis kruzeirus. Belieka dar mokėti du tūkstančių, šimtas penkiasdešimt kruzeirų. Nuosavybės dokumentų įsigijimas ir mokestis už gatves susidarys apie 15 tūkstančių kruzeirų.

BENDRUOMENĖS NARIŲ DĖMESIUI

Primenama Liet. R. Kat. Šv. Juozapo Bendruomenės nariams sumokėti nario mokestį, nes įstatais einant, narys nesumokėjęs nario mokesčio, netenka nario teisių.

Bendruomenės choras

Gegužės mėn 9 d. Bendruomenės choras surengė Motinos dienos minėjimą. Dainos ir deklamacijos buvo pritaikintos motinos dienai.

Žmonių buvo prisirinkusi pilnutėlė Vila Zelinos mokyklos salė.

Pertraukos metu pianino fondu buvo surinkta Cr.\$ 350.00

Pianinas buvo pirktas chorui pereitą mėnesį išsimokėjimui. Už jį teks mokėti 16.000 cruz. Tuo tarpu įmokėta dar tik vienas tūkstantis. Pianinas yra būtina reikalingas chorui ir mo-

kyklai rengiant įvairius parengimus ir koncertus. Tikimasi, kad lietuviška visuomenė mėgstanti lietuvišką dainą prisidės savo aukomis prie skolos išmokėjimo.

PIRMIEJI

Į «Mūsų Lietuvos» kvietimą paremti spaudą įstojant į «Mūsų Lietuvos» bičiulių tarpą tuojau atsiliepė: A. ir M. Stankevičiai, Juozas Švėgžda, Aleksandras Boguslauskas, Antanas Pavilionis, V. ir J. Bratkauskai, Matas Šamšonas, Vincas Kutka pasižadėdami mėnesines aukas.

Redakcinė kolegija visiems nuoširdžiai dėkoja.

Gautos aukos bus sunaudotos mūsų žurnalo tobulinimui. Laukiama prisidedant ir daugiau tautiečių.

PAIEŠKO

Ieško Bronius Usas, Vlodo Usogim. 1900 metais Dotnuvos valsč.,

Marijos Cimpilaitės, gyvenančios S. Paulo mieste ieško Iz. Vasiliūnas.

Kazio Radzevičiaus ieško Stasys Jacevičius.

Mykolo Treigio iš Salako valsčiaus Lelečkų km. ieško Mykolas Šeduikis.

Marija Vainienė-Palavičiūtė ieško savo brolio Ypolito Palavičiaus, kilusio iš Vilniaus apylinkės, Svoliškių km.

A. Keraitis gyvenantis Amerikoje, paieško savo giminių Polevičių gyvenančių S. Paulo mieste.

Jono Tvariono-Tvarionavičiaus ieško Jurgis Stankūnas iš Kanados.

Prašoma atsiliepti Melnikaitytė Ona.

DĖMESIO!

Lietuvių Sąjunga Brazilijoje ir Skautai š. m. birželio mėn. 12 d. Rua Lituania, 67 - Moóca, rengia šeimyninį vakarą. Bus suvaidinta labai graži

3-jų Veiksmų Komedijs "SEBERNIAI"

Po vaidinimo šokiai iki 4 val. ryto. Pakvietimus prašoma įsigyti pas S-gos Valdybos narius ir skautus. Vietoj pakvietimai nebus platinami. Pradžia 20 val.

RENGĖJAI.

LINKSMAS KAMPELIS

TINKAMIAUSIAS APDARAS

Mokykloje mokytoja aiškina vaikams apie žmonių apsirengimą.

— Koks apvalkalas yra skirtas rankoms? — paklausia mokytoja.

— Kelnių kišenės.

GARSUSIS „NE“

Sovietų Rusijos užsienių reikalų ministeris Molotovas pagarsėjo tuo, kad visose konferencijose į visus pasiūlymus atsakydavo «ne». Apie tai pasakojama toks anekdotas:

Kartą Molotovas kalbėjo telefonu su Bevinu. Stovėjęs šalia diplomatas išgirdo, kad pasikalbėjimo metu Molotovas pasakė «taip».

— Ką jis pasiūlė, kad tovarišče pasakei «taip»? — paklausė nustebintas diplomatas.

— Jis paklausė ar aš gerai girdžiu.

KAS TIESA, TAI TIESA

Viena mergaitė eidama gatve, pastebi, kad ją seka vyras. Ji pagreitina žingsnius, bet vyras ją prisiveja ir ima kalbinti. Mergaitė kreipiasi į policininką:

— Pone policininke, šitas vyras mane persekioja.

Policininkas pažiūrėjo į gražią mergaitę ir atsakė:

— Jeigu nebūčiau tarnyboje, ir aš taip padaryčiau.

IMITATORIUS

— Jonas yra nuostabus žmogus. Jis gali imituoti bet kokį gyvulį: katę, šunį, gaidį...

— Tik vieno negali.

— Kokio?

— Negyvos vištos...

KAS DIDESNIS VAGIS

Kepėjas: — Pone teisėjau, šitas latras pavogė mano 1 kg. duonos.

Vagis: — Tai netiesa. Duona svėrė tik 800 gramų. Šitie kepėjai visi yra sukčiai.

— Tikėkite manim, pone teisėjau. Esu visiškai nekaltas. Pažiūrėkite į mano veidą. Jame jūs išskaitysite mano garbingumą.

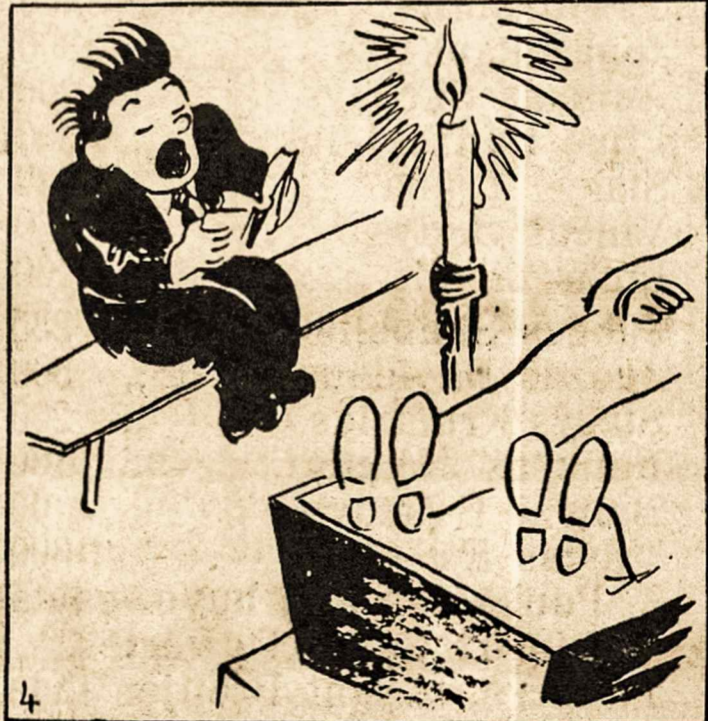
— Taip aš išskaitau, bet su didelėmis spaudos klaidomis.

Misijonierius: — Kodėl jūs suvalgėte anksčiau čia buvusį misijonierių? Jis buvo toks geras.

Laukinis: — Todėl ir suvalgėme...

Raulas VIRVELĖ

- 1) Visi stebis, klausinėja:
Kur Virvelė pasidėjo?
Kas galėtų pasakyti,
Kodėl Raulo nematyti?
O Virvelė aprėdytas
Grabe guli paguldytas.
- 2) Susirinkę daug kaimynų,
Traukia giesmę pakasynų.
Pasiėmę knygą storą
Gieda Ignas ir Barbora.
Gieda Petras Kakarieka
Nuo kitų neatsilieka.
- 3) Tik staiga, visai nelaukus,
Net pašiausė visiems plaukus.
Raulas mūs grabe pakyla,
Į giedorius šiaip prabyla:
«Ko čia šaukiat, koks čia dyvas?
Ar nematot, kad aš gyvas?»
- 4) Nusigando mūs Barbora,
Neatgauna niekaip oro.
Ir nors Igno būta tvirto.
Bet ir jį tuojau pakirto.
Ima Raulas knygą storą
Ir užgieda, kaip Barbora.
Reikia juos juk palydėti;
Geru gerą apmokėti.

BICICLETAS ...

Nas diversas partidas de bicicletas que temos recebido sucessivamente das melhores procedências européias, os variados modelos se distinguem pelo emprêgo de aço à prova de ferrugem e pela confecção sob a mais moderna técnica, resultando o máximo em solidez, durabilidade, leveza e aceleração em qualquer velocidade. Apresentam, ainda: linhas elegantes e sóbrias, fino acabamento, tanto nos tipos para o trabalho como nos de desporto.

Vendas por atacado, a varejo
e pelo "PLANO SUAVE"

PANAM • Casa de Amigos

APLANKYKITE

Naujai įrengtą ir
jaukiai dekoruotą

RESTORANĄ

Chopp
PIRATA

Lietuviški valgiai Malonus patarnavimas. Jauki aplinkuma. Pavizdinga švara. Kainos prieinamos.
Praça Carlos Gomes, 180 - S. Paulo

Arte Grafica

LITUANIA LTDA.

DIRBA VISUS SPAUDOS DARBUS

PIEŠINIAI KLIŠĖS SPAUDA

DARBAS ATLIEKAMAS PRITYRUSIO
SPECIALISTO VADOVYBĖJE

RUA VENDA NOVA, 116 - V. ZELINA
CAIXA POSTAL 4118 - SÃO PAULO

CASAS SÃO JORGE

APRENGIA VYRUS NUO GALVOS IKI KOJU

Batai, skrybėlės, marškiniai, kaklaraiščiai, kojinės, lietsargiai,
Taip pat batukai moterims ir vaikams.
Viskas geriausios rūšies, patvaru, gražu ir pigu.

IŠ FABRIKO TIESIAI VARTOTOJUI.

**INDUSTRIA E COMERCIO DE
CALÇADOS MATELIONIS LTDA.**

KRAUTUVĖS:

Largo do Cambucy, 105
Rua São Caetano, 526
Rua São Caetano, 510

★

FABRIKAS IR RAŠTINĖ:

Rua Javaés, 719
São Paulo

FOTO-STUDIJA **BERNARDO**

IKURTA 1890 METAIS

Išpildo meniškai įvairius foto darbus
Specialybė padidinimams
tamsiuose tonuose ir sepia,
spalvinimai aliejiniais
dažais ir pastele

Arthur Schmidt

PRIMAMI PAKVIETIMAI Į NAMUS
SENU PORTRETU REPRODUKCIJOS

R. SÃO CAETANO, 447 - TEL. 4-5576 - S. PAULO

DRABUŽIS YRA GERAS, KADA
YRA GRAŽIAI PASIŪTAS

**POVILO AMBRAZEVIČIAUS
SIUVYKLA**

Garantuoja už darbą vyrams ir moterims

Avenida Zelina, 68 - Vila Zelina - São Paulo

LIETUVISKAS RESTORANAS
VALGYKLA

POVILO JOTEIKOS

Skanūs pietūs, vakarienė,
užkandžiai, gėrimai, silkės,
lietuviški kópūstai, agurkai
košelienu, pizza napolitana

RUA DOS ITALIANOS, 711 - BOM RETIRO
Is Lgo. S. Bento eina onibusai 70 ir 71 iki galo. - Bondé 55

Savi pas savuosius

Padaria Caieiras

KEPYKLA, MAISTO IR GERIMU
PARDUOTUVĖ

SAVININKAI

QNA IR EDVARDAS PAŽERAI

Vila Cresciuma — Caieiras — E. F. S. J. — Est. S. Paulo

Composto e impresso na

ARTE-GRAFICA LITUANIA Ltda.

RUA VENDA NOVA, 116 - SÃO PAULO - VILA ZELINA